КПСС XXIII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

◆ Сводкада Тошкентдан кейин Қашқадарё, Сурхондарё областлари турибди. Лекин Хоразм, Самарқанд областлари маррага олдинроқ етиб борадиганга ўхшайди. Хоразм 14 октябрда 4 процентга яқин пахта бериб, бир кунда икки областни босиб ўтди.

◆ Илғорлардан намуна олайлик, октябрь ойида республика бўйича пахта планининг бажарилишига эришайлик!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

47 йил чиқиши
№ 243 (13.199)
16 октябрь 1965 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

ЯНА 5 МИНГ ТОННА

Сидқидилдан қилинган меҳнат ажойиб зафар келтирди. Давлат омборига 21 минг тоннадан ортиқ Бўз пахтаси тўкилди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш кераки, топширган пахтамизнинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Бундан деҳқонларимиз катта даромад оладилар.

Колхозлардаги партия ташкилотлари меҳнатни ташкил қилишда колхоз правлениеларига яқиндан ёрдам бердилар, ўзларининг ташкилотчилик бурчларини ўташда ташаббус кўрсатдилар. Чўлқуварлар тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб турилди. Моддий манфаатдорлик оширилди.

Пахта планини бажаришда бизга «зангори кема»лар мададкор бўлди. Районимиз далаларида 175 та машина ишлади. Агрегатлар бункерларидан 5 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкилди. Бу, тайёрланган пахтанинг яқин 30 процентини ташкил этади.

«Янги турмуш», «Янги ҳаёт» колхозларининг азаматлари районимиз ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар. Тельман номли, Энгельс номли, «Партия XX съезди», «Коммунизм» колхозлари, «Улуғнор», «Мингбулоқ» совхозларининг оташқалб пахтакорлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта сотмоқдалар.

Районимизда 154 та пахтачилик бригадаси бўлиб, шундан 100 таси маррага етди, қолганлари ҳам эрта-индин ғалаба рапорти берадилар.

Мўл ҳосил етиштириш ва уни барвақт йиғиб-териб олиш учун бошланган мусобақада қатор бригадалар, механик-ҳайдовчилар байроқдор бўлдилар. «Партия XX съезди» колхозининг СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, республикада хизмат кўрсатган механизатор Манноп Жалолов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари пахта тайёрлаш йиллик планини 5 иш кунида бажардилар. Манноп Жалоловнинг ўзи «зангори кема» бункеридан 200 тонна пахта тўкди.

«Мингбулоқ» совхози, «Партия XVII съезди», «Ленинчи», Карл Маркс номли колхозларнинг Саодат Аллаёрова, Аъзамжон Азимов, Жамолиддин Раҳмонов, Мамашокир Абдуқаҳҳоров сингари механик-ҳайдовчилари хирмонга 60-70 тоннадан пахта тўкдилар.

Районимиз бўйича пахта теримида 5 минг киши иштирок этди. Шулардан 1500 киши кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилди. «Янги ҳаёт», Энгельс номли, Тельман номли совхозларнинг Санобар Мирзаахмедова, Ҳадича Мирзаабдуллаева, Ҳадича Жалилова, Офтобхон Ваҳобова, Кароматхон Эргашева каби илғор теримчилари ҳозиргача 8-10 тоннадан пахта тердилар.

Етиштирилган ҳосилни териб олишга шаҳарлик дўстларимиз катта ёрдам беришганини алоҳида айтиб ўтиш керак. Андижон Давлат педагогика институтининг ўқитувчи ва студентлар коллективи 3 минг тоннага яқин пахта териб берди. Бугун планни бажарган кунимизда ёрдамчи ўртоқларимизга чин юракдан раҳматлар айтамиз.

Коммунист ва комсомоллар пахта теримида ташаббус кўрсатдилар. Район бўйича 1000 коммунист, 2000 комсомол аъзоси белига этак боғлаб пахта терди. Планнинг бажарилишида етмиш яшар нуроний қарияларнинг ҳам, партия, совет ташкилотлари, районимиздаги жамийки идора ходимларининг ҳам улуши катта бўлди.

Районимиз давлатга пилла, жун, тухум, мева сотиш йиллик планларини ҳам муваффақиятли бажарди. Гўшт, сут ва полиз маҳсулотлари сотиш планлари бажарилиш арафасида турибди.

Бўз пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, она-Ватанга яна камида 5 минг тонна пахта сотамиз, деб қаттиқ аҳд қилдилар. Шу кеча-кундузда бутун эътиборимиз қўшимча мажбуриятни ҳам шараф билан бажаришга қаратилган.

А. ИСМОИЛОВ,
Бўз район партия комитетининг биринчи секретари.

Ўрток А. Мирзаахмедов Бўз районидаги «Янги турмуш» колхозининг меҳнатсевар механик-ҳайдовчиларидан бири. У мавсум давомида ўз машинаси билан 50 тоннадан зиёд пахта териб берди. Суратда: А. Мирзаахмедов. А. Глауберзон фотоси.

МАРРАГА ЕТДИК

Илк баҳордан буён улкан хирмон ишқида фидокорона меҳнат қилган хўжалигимиз меҳнат аҳли орзусига эришди. 1675 гектар ернинг ҳар гектаридан 24 ўрнига 26 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарилди, пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин ошириб адо этдик.

Пахта етиштиришдаги иш жараёнларини тўла механизациялаштириш, деҳқончиликдаги барча оғир ишларни машиналар зиммасига юклаш ҳосилдорликни кескин суратда ошириш, пахта таннархини камайтиришда муҳим омил бўлди. Биз имкониятларимизни ҳисобга олиб чиқиб, ҳосилдорликни 35 центнерга етказишга аҳд қилдик. Бу гектар бошига мажбуриятда белгиланганидан 5 центнердан кўп ҳосил йиғиб олинади демакдир.

Йиғим-терим мавсумида далаларимизда 10 та «зангори кема» ишлади. Машиналар бункеридан 500 тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» ағдарилди. Т. Худойбердиев, К. Аҳмедов, Б. Шарипова сингари моҳир механизаторлар агрегатлар бункерларидан 75 тоннагача пахта тўкишди.

Колхозимизда давлатга планга қўшимча равишда пахта топшириш давом этмоқда.

Ҳ. НУРУЛЛАЕВ,
Ғиждувон районидаги «Зарафшон» колхозининг раиси.

ПЛЕНУМ ҚАРОРЛАРИ — ОММАГА

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг материалларига зўр эътибор билан қарамоқдалар. Ҳамма жойда — саноат корхоналарининг цехларида, қурилишларда, колхоз ва совхозларнинг дала шийпонларида Пленум якунлари тўғрисида лекция, доклад ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республиканинг ҳамма областларига пропагандистлар группаларини юборади. Бу группалар Пленумнинг қарорларини кенг тушунтиришда маҳаллий партия ташкилотларига ёрдам берадилар.

Пропагандистлар учун КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг якунлари тўғрисида, социалистик мамлакатларнинг иқтисодий тараққиёти ҳақида, ҳозирги халқаро аҳвол тўғрисида лекциялар ўқилди. КПСС Марказий Комитетининг ходими О. Т. Богомолов, СССР Ташқи ишлар министрлиги бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. И. Мазаев, Москвадаги Плеханов номли халқ хўжалик институтининг доценти Л. И. Абалкин лекция ўқидилар.

Пропагандистларнинг инструктив кенгашида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

ЗАФАР ЙЎЛИ

Бултур областимиз, ҳатто республикамиз пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилгани тўғрисида рапорт берганида биз, шаҳрисабзликлар ҳали маррадан анча узоқда эканлигимиздан хижолат чекиб қолган эдик. Маррага етган бўлсак ҳам, 7 колхоз планни бажара олмагани бизни ташвишга солган эди.

Бу йил ана шунинг ҳиссасини чиқардик. Бултургидан 35 кун олдин, яъни 15 октябрда ғалаба рапортини беришга муваффақ бўлдик. 25 минг 900 гектар майдондан 66.000 тонна сара «оқ олтин» териб топширилди. Ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан 25,5 центнердан хирмон кўтарилди. Ҳамма пахта биринчи сортга топширилди. План бажарилгунча ҳам кундалик суръат 2 процентдан пастга тушмади.

Бу йилги шароит пахтакордан ниҳоятда уддабуронликни, ҳар бир литр сувдан максимал даражада тежамли ва самарали фойдаланишни, агротехника қоидаларига амал қилишни талаб этди. Ана шунда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Кароматой Рустамова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор ўртоқ Иброҳимов, Йўлдош Абраев, Ғани Бобоёров каби уста пахтакорларнинг, Очил Рўзиев, Қурбон Хакбердиев, Тўхтаой Раҳимова сингари колхоз ишлаб чиқаришининг маҳоратли ташкилотчиларининг тажрибаси асқатди. Шуларнинг маслаҳати, актив иштироки ва район партия, совет ташкилотлари ҳамда қишлоқ хўжалик бошқармасининг, колхоз правлениелари, партия ва комсомол ташкилотларининг тинмай қилган ҳаракати натижасида пахтакорларимиз барча қийинчиликларни муваффақиятли енгиб ўтдилар.

Сув танқислигини инобатга олиб 50 дан ортиқ артезиан қудуғи қазилгани ва 70 га яқин катта-кичик насос ўрнатилиб қудуқлар, кўллар, зовурлар сувининг пахтазор томон йўналтирилганлиги яхши самаралар берди.

Навоий номли колхоз аъзолари бу йил район хўжаликлари орасида пешқадамлик қилдилар. Улар 1000 гектар ернинг ҳар гектаридан 26,2 центнердан пахта топширишиб, планни биринчи бўлиб адо этдилар. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларидан руҳланган бу колхоз азаматлари даладаги ҳосилни чамалаб чиқиб, аввалги мажбурият — гектаридан 30 ўрнига 35 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилдилар. Шу ваъда бажарилса, колхоз пахтакорлари СССР Министрлар Советининг шу йил августдаги қарорига биноан 190 минг сўмга яқин қўшимча даромад олади. Бу, ҳар бир колхозчи яна қўшимча равишда 220 сўмдан қўшимча ҳақ олади демакдир.

Пахта етиштиришни кўпайтириш ва юқори сорт пахта топширишдан колхоз ва колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш тўғрисида, пахтакорларнинг маданий-маиший турмуш шароитини яхшилай бориш тўғрисида қилинаётган тинимсиз ғамхўрликлар ҳамма хўжаликларимиз аъзоларининг ғайратига ғайрат қўшиб юборди. Шунинг учун ҳам район ҳосилдорликни ошириш жиҳатидан ҳам, ялпи маҳсулот етиштириш жиҳатидан ҳам республиканинг энг илғор ва йирик районлари қаторига чиқиб олди. Биз йил бошида 70 минг тонна пахта топшириш юзасидан мажбурият олган эдик. Эндиги марра эса 75 минг тонна! Ҳа, районимиз областнинг салкам 40 процент миқдоридаги пахтасини беради. Район бўйича ўртача ҳосилдорликни 29 центнерга етказмоқчимиз. Бу уддаласа бўладиган реал вазифа. Ҳозирнинг ўзида районимиздаги 82 та пахтачилик бригадаси 30 центнер ва ундан ошириб хирмон кўтаргани бундан далолат бериб турибди.

Улуғ Октябрнинг 48 йиллиги ва КПСС XXIII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун зўр ғайрат ва шижоат кўрсатиб ишлаётган шаҳрисабзликлар 85.500 центнер узум, 6000 центнер қовун-тарвуз, 1.100 центнер жун сотиш юзасидан олинган топшириқларни ҳам адо этдилар. Гўшт, сут ва сабзавот маҳсулотлари топшириш планларини ҳам Улуғ Октябрь байрамига қадар бажарамиз.

З. СИРОЖИДДИНОВ,
Шаҳрисабз район партия комитетининг биринчи секретари.

НАРПАЙ АРМУҒОНИ

Районимиз меҳнаткашлари етти йилликнинг сўнгги йилини яхши кўрсаткичлар билан якунламоқдалар. Давлатга қоракўл тери, жун, пилла топшириш планлари ошириб бажарилди.

Пахтакорларимиз янада улкан ғалабани қўлга киритдилар. Ватанга 55 минг 300 тонна Нарпай пахтаси армуғон қилинди. Самарқанд областида маррага биринчи бўлиб етдик. «Самарқанд», «Иттифоқ», «Правда», Охунбобоев номли, Карл Маркс номли, Киров номли, Ленин номли колхозларнинг меҳнатсевар деҳқонлари планнинг муддатидан олдин бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар. Бу пешқадам хўжаликлар анчадан бери мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зулайхо Норқулова раислик қилаётган Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари катта меҳнат зафарини қўлга киритдилар. Улар ҳозирдаёқ пландан ташқари қарийб 10 процент «оқ олтин» топширдилар. Машъал хўжалик — «Иттифоқ» колхози «оқ олтин» хирмонимизга 5600 тонна, «Правда» колхози 3450 тонна, Карл Маркс номли колхоз 4815 тонна «оқ олтин» уйдилар.

Терим агрегатлари хирмонга барака киритдилар. «Зангори кема»лардан унумли фойдаланган «Самарқанд», Киров номли колхозларда ҳар куни ҳатто йиллик планнинг 5 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Киров номли колхоз бир ўн кунликда 44 процент пахта топширишга эришди. Шу колхознинг машҳур механизатори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Суяр Толмасов «Ўзбекистон» маркали янги машина билан бир кунда 15-18 тоннагача пахта терди. Унинг мавсум бошидан бери бункердан тўккан пахтаси 180 тоннадан ошиб кетди. Колхоз машина терими планини районда биринчи бўлиб бажарди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Абдуазиз Оллаёров раислик қилаётган «Самарқанд» колхози ҳосилнинг 42 процентини машиналарда териб олди. «Москва», «Партия XXII съезди», Свердлов номли, Калинин номли колхозларда ҳам машина терими намунали йўлга қўйилди.

Пахтакорларимиз ўтган йилдагидан роса бир ой олдин маррага етдилар. Биз планни фақат биринчи сорт билан пахта топшириш ҳисобига бажардик десак, муболаға бўлмайди. Хўжаликларимиз СССР Министрлар Советининг шу йил август ойидаги қарорига мувофиқ кўп миқдорда қўшимча даромадга эга бўладилар. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, кўпчилик колхозларда ҳар меҳнат кунига 4-5 сўм ва ундан ҳам зиёдроқ пул тушиши мўлжалланмоқда.

Илғор агротехника ва фан ютуқларини ишлаб чиқаришга тўла жорий этиш, ички имконият ва резервлардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш муваффақиятларимизнинг гарови бўлди. КПСС Марказий Комитетининг тарихий март Пленуми қарорларига қатъий амал қилиб иш кўрдик. Кам меҳнат ва маблағ сарфлаб, мўл ҳосил етиштириш қишлоқ хўжалиги ходимларининг диққат марказида бўлди.

Йиғим-терим мавсумида механизаторлар, кўпминг килограммчилар ўртасида социалистик мусобақани ҳар томонлама кенг авж олдиришга алоҳида эътибор бердик. 4 мингдан кўпроқ илғор теримчилар ҳозирданоқ хирмонга ўрта ҳисобда 5-6 тоннадан пахта тўкдилар. Ҳар бир агрегатнинг ўртача терган пахтаси ҳозир қарийб эллик тоннага тўғри келади.

Пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажардик. Лекин ҳали далаларимизда пахта жуда кўп. Биз имкониятларимизни, даладаги ҳосилни чамалаб чиқиб, яна камида 10 минг тонна пахта топширишга қарор қилдик. Йирик хўжалик — «Иттифоқ» колхози 2100 тонна, Охунбобоев номли колхоз 1000 тонна қўшимча пахта топшириш мажбуриятини олди. Бу, шонли партиямизнинг навбатдаги XXIII съездига муносиб туҳфамиз бўлади.

Э. ЭШҚУВВАТОВ,
Нарпай район партия комитетининг биринчи секретари.

ТАСС АХБОРОТИ

ИККИНЧИ ЙЎЛДОШ «МОЛНИЯ-1» ПАРВОЗДА

Ернинг сунъий йўлдошлари — актив ретрансляторлардан фойдаланиб, олис радиоалоқа ва телевидение системасини такомиллаштириш программасига мувофиқ, 1965 йил 14 октябрда Совет Иттифоқида иккинчи алоқа йўлдоши «Молния-1» эллипс шаклидаги юксак орбитага муваффақиятли равишда чиқариб қўйилди.

Координация — ҳисоблаш марказининг дастлабки маълумотларига қараганда, чиқарилган йўлдош орбитасининг апогейи (Ер сатҳидан энг баланд нуқтаси) Шимолий Ярим Шарда 40 минг километр ва перигейи (Ер сатҳига энг яқин нуқтаси) Жанубий Ярим Шарда 500 километр. Йўлдош Ер атрофини 11 соат 59 минутда айланиб чиқади, орбитанинг оғиши 65 градус.

Йўлдошда ўрнатилган ретрансляция аппаратлари телевидение программаларини эшиттириб туради ва кўп каналлар орқали олис масофаларда радиоалоқа қилишга имкон беради, шунингдек йўлдошда команда — ўлчов комплексининг аппаратлари, ориентация системаси, орбитани тўғрилаб турувчи система ва йўлдошга энергия бериб турадиган система ҳам ўрнатилган.

Иккинчи алоқа йўлдоши «Молния-1»ни учиришдан кузатилган асосий мақсад — икки томонлама олис телевизион ва телефон телеграф радиоалоқа қилиш системасини янада такомиллаштириш ва уни тажриба тариқасида ишлатиб кўришдан иборат.

Алоқа йўлдошида ўрнатилган аппаратларнинг ҳаммаси нормал ишлаб турибди.

Иккинчи йўлдош «Молния-1» орқали Москва билан Владивосток ўртасида телефон алоқаси боғлаш ва телевизион программаларни айирбошлашнинг биринчи сеанслари ўтказилди.

Иккинчи йўлдош «Молния-1» орбитага чиқарилганлиги билан бир неча йўлдошдан биргаликда фойдаланиб, алоқа системасини ташкил этиш имкониятларини синаб кўриш бошланади.

ГИГАНТ КОЛХОЗ ҒАЛАБАСИ

Наманган районидаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Муҳаммадали Икромов раис бўлган азамат «Ленинград» колхози аъзолари кеча, 15 октябрда пахта тайёрлаш йиллик планини бажардик, деб рапорт бердилар. 1900 гектар ернинг ҳаммасидан шартномага мувофиқ 36 центнердан пахта териб топширилди. Гарчанд олинган мажбурият гектар бошига 41 центнердан бўлса ҳам, колхоз ўзида бор имкониятларни ҳисобга олиб, ҳамма ердан 45 центнердан ҳосил олишга астойдил бел боглади. Шу 1900 гектар пахта майдони ҳисобига Норин ва Сирдарё оралиғидаги экилмай ётган ташландиқ ерлардан ўзлаштирилган 400 гектар майдон ҳам киради. Бу ерлардан ҳам эски байир ерларидагидек юқори ҳосил олинди.

Муаззам колхознинг пешқадамлигига кимлар қандай ҳисса қўшди?

Огахон Ғафуров бошлиқ бригада гектаридан нақд 55 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни ҳозироқ 120 процентдан ошириб юборди. Ғанибой Охунов бригадасида ҳам гектаридан 55 центнердан, Лубилла Исматов бошлиқ бригада 50 центнердан ҳосил териб олди. Уринбой Исматов бошлиқ комплекс механизациялашган бригада аъзолари 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» топширдилар. Шу гвардиячи бригаданинг 50 гектар майдонидаги пахтаси машинада териб олинди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони механик-ҳайдовчи Исоқжон Эгамбердиев 12- бригаданинг 50 гектар майдонидан 120 тонна пахтани ўз машинасида териб олиб, хирмонга барака қўшди.

Мўл ҳосил олишда янги-янги техника воситалари ишга солинди. Жонажон партиямизнинг навбатдаги XXIII съезди чақирилиши тўғрисидаги мужда азамат деҳқонларнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшмоқда. Колхоз бу йил камида 8600 тонна «оқ олтин» топшириш учун курашаётир.

НУРТОЙ.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Давлатга пахта сотиш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун республика ҲУРМАТ ТАХТАСИГА ёзиладилар:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ (область партия комитетининг секретари ўртоқ М. АБДУРАЗЗОҚОВ, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Э. ШАЙХОВ, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ Б. ТОШХЎЖАЕВ, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ И. ЛИ, область пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси С. НИШОНБОЕВ, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ М. МАМОНТОВ).

Тошкент областидаги КАЛИНИН РАЙОНИ (район партия комитетининг секретари ўртоқ М. КАМОЛОВ, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ М. ТОЖИЕВ, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ М. УБАЙДУЛЛАЕВА, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ М. РАҲИМЖОНОВА, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ Х. УСМОНОВ).

„ОҚ ОЛТИН“ ХИРМОНИГА

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1965 йил 15 октябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида; биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан; тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи стун — мавсум бошидан)

Тошкент	1,86	101,50	1,55	106,04
Қашқадарё	1,28	90,35	0,14	36,75
Сурхондарё	1,69	87,15	1,34	87,75
Самарқанд	3,17	87,09	2,42	64,24
Хоразм	3,77	85,31	4,14	58,92
Фарғона	1,49	85,13	1,81	81,40
Бухоро	1,22	83,55	0,13	27,11
Андижон	1,86	78,43	2,13	66,15
Қорақалпоғистон АССР	2,87	74,89	2,54	53,15
Сирдарё	2,57	74,31	3,02	94,32
Ўзбекистон ССР бўйича:	2,14	83,68	2,15	74,54

Республикада 14 октябрь куни 76.981 тонна пахта тайёрланди.

ОКТЯБРЬ ТАРОНАСИ

Собир АБДУЛЛА,
Ўзбекистон халқ шоири

Етар бош кўкка ҳар кун, кўкка ҳар кун етса хирмонлар,
Бир ойга баҳслашиб кун, кунга ҳар соат билан онлар,
Баланд хирмон уюб мўл ҳосилидан кузда, деҳқонлар —
Борур манзилга илдам, ғолибу шавкатли карвонлар:
Шарафларким, эди эл кўнглида минг йилги армонлар.

Чекинмас эл: экан Компартия ҳар ишда қўлдоши,
Ғуруру фахр ила ҳар соҳада юксакдадир боши,
Бўлиб бахту зафар меҳнаткаш аҳлининг қариндоши,
Босиб, бултургидан бу йилги салмоқдорлиги тоши,
Қилинган парваришдан барқ уриб кенг пахта майдонлар.

Зумуррад сув эмас, денгиз мисоли пахтазордирлар,
Унинг соҳиблари оламга машҳур пахтакордирлар,
Чақирса ҳур Ватан, лаббайга тайёр дўсту ёрдирлар,
Экиб саҳрога гул, довруқ чиқарган «чўлқувар»дирлар,
Кўринган янги қишлоқ: колхозистон, боғу бўстонлар.

Қаранг, минг-минг чавандоз қиз, йигит майдонни забт этмиш,
Бир ойнинг манзилига, «от» чопиб, шу соати етмиш,
Асрлар елкасидан энг оғир юкларни ирғитмиш,
Эгаллаб чўққиларни, мақсаду истак сари кетмиш,
Музаффар «филсувор»лар дўндириб, қилганда жавлонлар.

Келиб бу техника, ҳар лаҳза ҳосилдан ғарам чекди,
Қабул пунктларин шоширди, суръатлар рақам чекди,
«Ҳашарчи оз!..» демай, колхоз раиси бошқа ғам чекди:
Ташиб улгурмагач, хирмонга оройи хашам чекди,
Қўшиб хирмонга-хирмон, зарб этиб имконга-имконлар.

Эришди жон элим, бўлди муваффақ Ўзбекистоним:
Саховат кўрсатиб, бахш этди «оқ олтин» ерим-коним,
Эришдим муждага, областларингни тинглаган оним,
Шараф-шонинг сенинг, юртим шараф-шони шараф-шоним,
Довон ошдинг, қўшиб ҳар ҳафтада миллионга миллионлар.

Яқиндир марра, энди чўққига тирмашмасак бўлмас,
Ошиб биз уч довон, янги довонлар ошмасак бўлмас,
Чунончи, қолди оз мақсад, елиб-ёндошмасак бўлмас,
Ғаниматдир ҳаво, мўлжални қистаб, шошмасак бўлмас,
Зафар бўлмас муяссар, то машаққат чекмаса жонлар...

ОЛТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Олтинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси 19 октябрда эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

Депутатлар 17 ва 18 октябрда эрталаб соат 10 дан бошлаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биносида, 19 октябрда эса эрталаб соат 9 дан бошлаб Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида рўйхатга олинади.

КПСС МК сентябрь Пленуми қарорларини амалга оширамиз

ЧЎЛ БОЙЛИГИ

Воҳамиз территорияси бепоён, унинг тупроғи олтин. Қашқа воҳаси Нидерландия, Албания, Бельгия сингари мамлакатлар территориясига тенг келади. Воҳа ерининг усти ҳам, ости ҳам бойлик. Партия ва ҳукуматимиз Қашқадарё областининг гуллаб-яшнаши учун катта ғамхўрлик қилаётир. Мана, асрлар оша қақраб ётган 1 миллион 200 минг гектардан ортиқ чўл ўзлаштириляпти. Бир умр гиёҳ унмаган ялангликлар боғу роғларга айланиб кетиши яқин. Ана шу ернинг остида нефть, газ ва бошқа қимматли бойликлар мавжуд. Ҳисор тоғидаги калий тузларининг запаси 500 миллион тоннага етади, бу тузнинг ҳали ҳисоблаб чиқилмаган запаслари кўп. У воҳамизда миллиард тонналаб топилади.

Лекин воҳадаги ҳамма бойликлар ичида битмас-туганмаси нефть ва айниқса табиий газдир. Трестимиз коллективи «қора олтин» ва «зангори олов» булоқларини кўплаб қидириб топиш учун разведка ишларини ўта чуқур қудуқлар қазиш ҳамда структура қудуқлари пармалаш йўли билан олиб бормоқда.

Қашқадарёлик разведкачилар меҳнати мақтовга лойиқ. 1948 йили Қарши чўлида биринчи вишка монтаж қилинди. Косон районининг марказидан жануброқда қурилган бу вишка ҳозирги саноқсиз пармалаш ускуналаримизнинг тўнғичи бўлиб, пармалаш ротор усули билан бажарилди. Орадан бир йил ўтгач, шу районда яна учта вишка монтаж қилинди. 1950 йилга келиб Яккабоғ райони территорияси геофизиклар томонидан илк бор разведка қилинди. Съёмка натижалари асосида Ўртақишлоқ, Отчи, Тошбулоқ, Самоқ структуралари ўрганилди ва Ўртақишлоқ майдонида разведка вишкаси ўрнатишга қарор қилинди. Шундай қилиб чуқур қудуқлар пармалаш секин-аста ривож топа борди. Областда биринчи бўлиб пармалашнинг прогрессив усули ҳисобланган турбобур ишга туширилди, суръат тезлашди.

1956 йилда Деҳқонобод территорияси съёмка қилиниб, бир қанча майдонларнинг геологик структураси ўрганилди. Шу йилнинг ўзида Муборак майдонида разведка ишлари жонлантириб юборилди. Аммо меҳнатимиз натижасини кўришга тез муяссар бўлавермадик. Мақсадга етдик деб турганимизда, умидимиз пучга чиққан кезлари ҳам бўлди. Лекин ишонч билан олға қадам ташладик. Ниҳоят Муборакдаги 1, 2, 3-қудуқлардан кучли газ фонтанлари отилиб чиқди. Жанубий Муборак структурасига қизиқиш ортди. Қарши чўлида газ запаслари кўплиги ҳисобга олиниб, 1961 йили Муборак нефть-газ қидирув экспедицияси ташкил этилди. Худди шу йили Қарши шаҳрида Қарши нефть-газ-разведка тресги тузилди. Қарши қидирув-разведка партияси, Косон, Муборак экспедициялари разведкани кенг кўламда ташкил этдилар. Жанубий Ўзбекистон ва Яккабоғ геофизика экспедициялари коллективлари разведкачилар билан елкама-елка ишладилар.

Воҳамизда ҳозирги кунда 11 та маҳсулдор горизонт бор. Бу горизонтларни аниқлаш ва улардаги нефть ва газни юқорига «таклиф қилиш» учун бир қатор геологик қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Уларнинг энг асосийси ер ости бойликларининг жуда ҳам чуқурликда ётиши ва ўта чуқур қудуқлар пармалаш заруратидир. Биз чуқурлиги 3.700 метрдан ошиқ қудуқлар қазишга мажбур бўлдик. Бу эса разведка ишларини мураккаблаштирди, суръат пасайди. 850 ва ундан ортиқ метр чуқурликда тузларнинг мустаҳкам қатлами ётибди, горизонт қатламлари тепасида агрессив сувлар ва аномаль босимлар борки, булар лойқа суюқлигининг солиштирма оғирлигини ўзгартиради, қудуқ деворларини нурашга олиб келади. Буларнинг ҳаммаси мураккаб конструкцияли қудуқлар пармалаш ва қатламлар очишнинг анча мураккаб методларини қўллашни талаб этаётир.

Қидирув-разведкани кенг қўллаб 30 дан ортиқ локаль структураларни аниқлашга эришдик. Натижада областимиз территориясида газ ва нефтнинг 10 жойдаги запаслари аниқланди. Муборак станциясининг жанубидаги Култоғ участкасида катта газ запаси борлиги маълум. Бу ерда 2 949 метр чуқурликда қудуқ қазилиб, кучли газ фонтанига дуч келдик. Газ дебити суткада 244 минг кубометрни ташкил этди. Аммо қатлам босимини ўлчашнинг сира имконияти бўлмади. Лойқанинг солиштирма оғирлигига қараб газ босимининг кучи 400 атмосфера эканлиги хомчўт қилинди.

Одамтошдаги қудуқни синаб кўриш пайтида бир суткада 500 минг кубометр газ дебити бўлган манба бор экан деган қарорга келдик. Геологларимизнинг ҳисобларига қараганда, Култоғ ва Одамтош газ конлари Иттифоқимиздаги энг улкан хазиналар қаторида. Ҳозирнинг ўзида Қорахитой нефть-газ манбаи эксплуатация қилиняпти. Ҳар суткада бир неча цистерна нефть билан тўлаверади. Бу ердаги газ запаси областимизни келажакда ёнилғи билан тўла-тўкис таъминлаш проблемасини ҳал қилади.

Воҳамиздаги «зангори олов» ва «қора олтин» конларининг истиқболи катта. Келажакда газ ҳажми бир неча миллиард кубометр, нефть эса миллион тонналар билан ўлчанади. Газ ва нефть фонтанларининг биринкетин отилиб туриши фикримизнинг далилидир.

...Помуқдаги 2 қудуқда пармаловчи Марат Хайруллин вахтаси учинчи сменани қабул қилди. Тоштемир Мустафоев ҳамкасбига муваффақият тилаб дам олишга кетди. Вахтада ҳаммаси бўлиб ярим метр қудуқ пармаланди. Сўнг қудуқ пармалаш бирданига жадаллашди. Ахир бир соатда 30 метр қудуқ ҳеч қачон пармаланмаган эдида. Насослар тўхтатилди. Лекин новлар орқали лойқа аралашмаси ҳаракат қилар эди. Пармаловчи ёрдамчиси Мамадалиев билан Эшмадатов ўртоқлар юқори первентерни маҳкамладилар. Лекин қоришма фланец ёриқларидан ўтиб кетаверди. Сўл томондан қоришма яна шиддатли ҳаракат қилди. Задвижкаларнинг йўналиши очилиши ҳақида команда берди пармаловчи мастер. Шу чоғ 480 атмосфера билан қоришма фонтани кўтарилди. Сўнг кучли газ юқорига ҳамла қилди. Ҳозир ёндош пармалар юбориб, бу фонтанни тўхтатиш тадбирларини кўряпмиз. Табиат ана шундай разведкачилар билан қалтис ҳазиллар ҳам қилиб туради. Аммо қувончлиси шундаки, меҳнатимиз зое кетмаяпти. Коллективимиз ер остида пинҳон ётган беҳисоб бойликларни юзага чиқаряпти.

Трестимиз коллективи қўлниқўлга бериб меҳнат қиляпти. Лекин йиллар оша белгиланган топшириқларни бажара олмас эдик. Нега? Тўғри, биз разведка қилаётган майдонларнинг структураси мураккаб, илк бор қадам қўйяпмиз бу ишга. Аммо асосий сабаб шундами? Республикада донги кетган ажойиб мастерларимиз бор. Пармаловчи мастерлардан Сергей Михайлович Уськов, Илья Андреевич Степченко, Шоҳид Камолиддинов ўртоқларни ҳамма билади. Қудуқларни синаб кўриш мутахассислари Анастасия Герасимовна Мушлева, Николай Иванович Матвеевский ва бошқалар ўз ишларининг ажойиб усталари бўлиб етишдилар. Қудуқларни синаб кўриш экспедициясининг бошлиғи Эргаш Бегматов, Ғузор нефть-газ экспедициясининг бош геологи Владимир Деревинков ва бошқа геологларимиз ўз коллективларини янги зафарлар сари бошлаб боряптилар.

Планларни бажармаслигимизнинг асосий сабаби разведка ишларини ташкил этишдаги камчиликлардан деб билдик ва трестда бир қанча ўзгартиришлар қилдик. Илгари ҳар бир экспедиция ўзининг синаб кўрадиган ва монтаж қиладиган цехларига эга эди. Биз разведка ишларини ихтисослаштириш йўлини тутдик. Албатта, иш унуми, сифати анча ошди. Сўнг қатор экспедициялар (Ғузор—Косон) ва партияларни етук кадрлар билан таъминладик. Ғузор экспедицияси планларини атиги 30-40 процентга етказиб адо этар эди. Ҳозир бу коллектив трестда пешқадам бўлиб олди. Қарши қидирув-разведка партияси коллективи ҳам планларини мудом 120-130 процент бажаряпти.

Лекин умуман трест бўйича пармалаш планлари бажарилмади. Бунга бир жиҳатдан планлаштиришдаги чатоқликлар ҳам сабаб бўлмоқда. Узоққа бормай шу йилги план ҳақида гапира қолай. Йил бошида 55 минг метр қудуқлар қазиш планлаштирилди. Трест коллективи бу реал план эмас дейишди. Лекин бу бекорга уриниш бўлди. Биринчи кварталда план даги 15.900 ўрнига 7.729 метр қудуқ қазилди. План ўзгартирилди. Иккинчи кварталда ишимиз бироз яхшиланди. Планни бажардик. Лекин план ҳамон бизнинг имконият ва шароитга мос келмас эди. Яна қайта план тузилди. Шундай қилиб тўққиз ой мобайнида Ўзбекистон Давлат геология ишлаб чиқариш комитети томонидан тўрт марта планимиз қайта тузилди. Айтинг-чи, шундай аҳволда нормаль ишлаш мумкинми? Ҳозир планимиз 55 минг метр ўрнига 48 минг метрга туширилди. Яқинда бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми бизга катта ҳуқуқлар берди. Энди планлаштиришда ташаббус кўрсатишимиз учун имконият яратилди.

Чуқур қудуқлар пармалаш ҳажми йилдан-йилга ортиб бормоқда. Бундай қудуқлар биринчи навбатда энг йирик конларни очиш мақсадида қазилиши керак. Чунки пармалаш учун ҳазилакам маблағ сарфланмайди. Аммо катта манбалар топилиши кўзда тутилаётган структураларни қидириб топишга етарли даражада эътибор берилмаяпти. Геология-разведка ишларининг кўнгилдагидек самара бермаётганлигининг сабаби ҳам шу бўлса керак. Биз қудуқлар қазиш бўйича топшириқларни бажаришгагина эмас, балки йирик конлар топишга асосий эътиборни қаратмоғимиз лозим. Областимизда йирик нефть-газ манбаларини топиш мақсадида қидирув-разведка ишларини кенг кўламда олиб бориш тақозо этилади.

Қашқадарё ер ости бойликларини кенг кўламда ўрганиш, уларни халққа хизмат қилдириш учун трестимиз меҳнаткашлари барча тадбирларни кўрадилар. Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми шуни тақозо этади.

Е. ЛИКОВ,
Қарши нефть-газ разведка трестининг бош инженери.

САМАРҚАНД. Пахта заводи коллективи партиямиз XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб унумли ишламоқда. Корхонанинг меҳнат аҳли йил охиригача планга қўшимча равишда бир неча юз тонна тола тайёрлашга аҳд қилди. Суратда: тайёр маҳсулотни темир йўл вагонларига механизмлар воситасида ортиш пайти.

А. Кузьменко фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ!

ҲАММА ГАЗЕТХОН

Совхозимизда ҳамма газетхон. Ишчи, инженер-техник ходимлар, хизматчиларимиз клуб ва дала шийпонларига келтирилган газета-журналларни мароқ билан ўқийдилар. Якка тартибдаги обуначилар сони ҳам тобора кўпайиб бормоқда. Ўтган йилларда газета-журналларга минг сўмлик обуна қабул этилган бўлса, бу йил ҳозирдаёқ 2 минг сўмлик обуна қабул қилинди. Яқин кунларда бу рақам 3,5 минг сўмга етказилади.

Марказий ва республика газета-журналларининг ўқувчилари сафи кенгаймоқда. Ҳосилни саранжом-саришталаётган сабзавоткор, ер шудгорлаётган механизатор, фермада хизмат қилаётган сут соғувчи, устахонада босқон босаётган темирчи, қурилишда ишлаётган сувоқчининг уч-тўрт хил газета ва журналга обуна бўлиши, уларнинг онги нақадар ўсганлигидан далолат беради.

Масалан, хизматчи Р. Тигурина 6 номдаги матбуотга ёзилди. Шофер М. Мирзаев, бўлим бошқарувчилари Т. Исломов, Т. Орзиев, бригадир А. Ортиқов ва бошқа ўртоқлар ҳам ўзлари севиб ўқийдиган кўпгина газета-журналларга обуна бўлдилар.

С. ЭРГАШЕВ,
«Назарбек» совхози партия комитетининг секретари.
Калинин райони.

ИЛҲОМ БУЛОҒИ

Эрталаб уйқудан уйғониш билан биринчи суҳбатдошим газета бўлади, — дейди Тошкент шаҳар, Киров район халқ маорифи бўлимининг мудири Й. Туртоев, — ҳурматли почтальонларимиз келтирган газета-журналлардаги хушхабарларни ўқиб, қалбимиз севинчга тўлади, янги куч-ғайрат билан хизматга отланамиз. Шунинг учун ҳам халқ маорифи органлари ходимлари 1966 йил учун ҳозирдаёқ 12 минг нусхадан зиёд газета-журналга обуна бўлдилар.

Матбуотга обуна бўлишда 12, 105, 150-мактабларнинг коллективлари олдинда бормоқдалар. 12-мактаб ўқитувчилари М. Тожиева, М. Икромова, Ё. Сайдалиева, М. Султонов, Н. Назарова ўртоқлар «Правда», «Известия», «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока», «Ўқитувчилар газетаси», «Тошкент ҳақиқати» газеталари ва «Коммунист», «Совет мактаби» ва бошқа журналларга зўр иштиёқ билан ёзилдилар.

Район мактабларида ҳозиргача ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7 минг нусха кўп газета-журналга обуна қабул қилинди.

С. СУЛТОНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

* * *

Учқўрғонлик Х. Маматов, Ўзбекистон районидан Б. Чўттибоев, Косондан Б. Қурбонов, Тошкентдан С. Эргашев ўртоқлар йўллаган хабарлар ҳам обунага бағишланган.

ТАЖРИБА ВА ТАШАББУС

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА ҚИШЛОҚ СОВЕТЛАРИ

Ишлаб чиқаришни юксалтиришга актив таъсир кўрсатиш, хўжаликларга зиммаларидаги топшириқларни муваффақиятли бажаришда яқиндан ёрдам бериш, бошқариш ишларини тўғри олиб боришга кўмаклашиш — қишлоқ Советлари олдида турган муҳим вазифалардандир. Шу билан бирга омманинг талаб ва эҳтиёжларини ҳар томонлама чуқур билган қишлоқ Советлари кишиларга маданий-маиший хизматни яхшилашда алоҳида роль ўйнашлари керак.

Буни англаган Сурхондарё область қишлоқ Советлари коммунистик қурилишнинг ҳаётий, муҳим вазифаларини ҳал этишда, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришда область партия ва совет ташкилотларига самарали ёрдам бермоқдалар. Область ялпи саноат ишлаб чиқариш бўйича 8 ойлик планни муддатидан илгари бажарган, давлатга ипак, ғалла, тухум, сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш топшириғини ошириб адо этган, «оқ олтин» хирмонини жадал кўтараётган экан, бунда ўз атрофига 3.393 депутатни ва юзлаб жамоатчи активларни бирлаштирган 46 қишлоқ Советининг салмоқли ҳиссаси бор.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан кейин айниқса маҳаллий Советларнинг экономикага ҳамда маданий-маиший қурилишларга раҳбарлик қилишдаги роли ошди. Улар ишлаб чиқариш экономикаси билан чуқурроқ шуғуллана бошладилар. Маҳаллий Советлар ролининг оширилганлиги, фаолиятининг кенгайганлиги муносабати билан ҳаёт уларнинг ҳуқуқ ва бурчларини кенгайтириш масаласини илгари сурмоқда. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» газетасининг 7 октябрь сонида босилган «Келинг, маслаҳатлашайлик» сарлавҳали мақолада илгари сурилган мулоҳазаларга қўшиламиз.

Яна шу билан бирга, қишлоқ Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари ўз бурчларини тўла адо этишлари, мавжуд ҳуқуқлардан кенг фойдаланишлари, ташаббус кўрсатиб ишлашлари ҳам зарур.

Лекин шунга иқрор бўлишимиз керакки, бу соҳада ҳали жиддий камчиликлар мавжуд. Буни биз, аввало, сўнгги икки-уч йил давомида қишлоқ Советларининг колхоз ва совхоз проблемаларини ҳал қилишда дадиллик билан ёндошмаётганликларида кўрамиз.

Одатда сессия ва ижроия комитет йиғилишларида солиқ тўплашга алоқадор ишлар, маданий-маиший хизмат каби масалалар кўп муҳокама қилинади. Шубҳасиз булар ҳам муҳим, зарур масалалар. Аммо қайноқ қишлоқ ҳаёти, маҳаллий Советларнинг бурчи бу билан чегараланиб қолмайди-ку! Масалан, кишиларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, жамоатчилик олдида жавобгарликни сезиш руҳида тарбиялашни олайлик. Бу масала қишлоқ Советлари фаолиятининг энг муҳим масалаларидан бири бўлиши керак. Депутатлар хўжасизлик, бепарволик, ер ва техникадан унумсиз фойдаланиш каби ярамас фактларга нисбатан муросасиз курашишлари лозим.

Маҳаллий Советлар халқ ҳокимиятининг негизидир. Улар ўз территорияларидаги хўжаликларда давлат қонунларига тўла риоя қилинишини назорат қилиб боришлари керак. Агар бирон колхозда совет қонунлари бузилар экан, бунинг учун қишлоқ Советлари ҳам жавобгардирлар. Улар бундай кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олишда, тузатишда партия органларига яқиндан ёрдам беришлари лозим. Шу жиҳатдан, қишлоқ Советларининг ўз йиғилишларида меҳнатни ташкил этиш, колхозларда кишиларга ҳақ тўлаш, қишлоқ хўжалик артели Уставига риоя қилиш, колхозларнинг ички демократияси каби масалаларни жуда кам эшитаётганларини оқлаб бўлмайди.

Колхозларда барча ишларнинг тўғри олиб борилишига эришиш қишлоқ ҳокимият органларининг муҳим бурчларидандир.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми маҳаллий Советларнинг муҳим бурчларидан яна бири ҳаётнинг ҳар қандай моддий ва маданий масалаларига давлат ва жамоат органи сифатида таъсир кўрсатиб боришдан иборатлигини яна бир марта таъкидлади.

Бу демак, қишлоқ Советлари ўз сессияларида, ижроия комитет йиғилишларида колхоз раисларининг, совхоз директорларининг, мутахассисларининг у ёки бу масала юзасидан ҳисоботларини эшитишлари мумкин. Масалан, қишлоқ хўжалик экинларини экиш, ғўза қатор ораларини ишлашнинг бориши, йиғим-теримга тайёргарлик, қўзилатиш кампанияси ва бошқа шу каби масалаларни эшитиши, камчилик ва ютуқларни кўрсатиб, маслаҳатлар бериши керак. Мазкур масалалар юзасидан қабул қилинган қарорлар билан хўжалик раҳбарлари, колхоз правлениелари ҳисоблашишга мажбурдирлар.

Баъзан айрим кишилар мазкур масалада «бу колхоз ва совхозларнинг ички ишларига аралашиш бўлмайдими» деб норозилик билдирадилар. Улар, қишлоқ Советларининг бундай мақсади «аралашиш» эмас, балки кучларни бирлаштириш, колхоз правлениесига, мутахассисларга кўмаклашиш, қишлоқ хўжалик ишларининг ўз вақтида, сифатли бажарилишига ёрдам кўрсатиш эканлигини унутадилар.

Қишлоқ Советлари давлат органи сифатида колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига, хўжалик ишларини яхшилашга алоҳида аҳамият беришлари керак. Лекин бу муҳим ва зарур масалага етарли эътибор бермаётган қишлоқ Советлари ҳам бор. Улар кўпинча, колхоз ва совхоз раҳбарларини муҳим хўжалик ишлари билан банд, деб йиғилишларга таклиф этмайдилар. Айрим раҳбар ўртоқлар эса, иштирок этишлари зарур бўлган сессия, мажлисларга чақирилсалар ҳам келмайдилар. Бир мисол: Денов районидаги Омборсой қишлоқ Советининг йиғилишларида «Социализм» ва «8 Март» колхозлари раисларининг ижроия комитет аъзолари бўла туриб қатнашмаслиги кечирилмас ҳолдир. Бундай ҳолларда, шундай шахсларнинг жамоат ишидаги фаолиятини ижроия комитет йиғилишида муҳокама қилиш мақсадга мувофиқдир.

Маҳаллий Советларнинг ролини камситадиган бу каби нотўғри ҳаракатларга барҳам берилиши керак.

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Советлари ишлаб чиқаришда актив қатнашиш билан бирга, кишиларнинг маданий-маиший аҳволини янада яхшилашга, уларнинг ижтимоий ҳаёт қонун-қоидаларига тўла риоя қилиб яшашларига ҳам алоҳида аҳамият беришлари лозим.

Бу соҳада камчиликларни тугатишда қишлоқ Советлари область партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам беришлари керак.

Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Советлари юқорида айтилган ва ўз зиммаларида бўлган катта, масъулиятли вазифаларни муваффақиятли бажариш учун депутатлар, жамоатчи активлар билан алоқани мустаҳкамлашлари ҳамда уларнинг давлатни бошқариш ишига фаол қатнашишларига эришишлари лозим.

Сўнгги йилларда кўпгина қишлоқ Советлари ўз ишларини шу асосда қайта қуриб олдилар. Улар ўз фаолиятларида депутатларнинг, жамоатчиларнинг, доимий комиссияларнинг ва бошқа штатсиз ходимларнинг кучига кўпроқ таянмоқдалар. Шеробод районидаги Сеплон, Жарқўрғон районидаги Сурхон қишлоқ Советларининг фаолияти бунга яққол мисолдир.

Лекин, область бўйича барча қишлоқ Советлари бу соҳада муваффақиятли иш олиб бормоқдалар, уларнинг ташкилий-оммавий ишлари камчилик ва нуқсонлардан ҳоли деб бўлмайди.

Қишлоқ Советлари фаолиятини янада жонлантиришга район ижроия комитетлари, область ижроия комитетининг бўлим ва бошқармалари яқиндан ёрдам кўрсатиши керак. Лекин областда юқори совет ташкилотлари бу муҳим вазифага етарли эътибор бераётирлар деб бўлмайди.

Район ижроия комитетларининг ходимлари қишлоқ Советларида камдан-кам бўладилар. Кўпинча сессия ва йиғилишларда ҳам иштирок этмайдилар.

Бундай етишмовчилик область ижроия комитети аппарати ходимларида ҳам бор.

Биз область совет ходимлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун астойдил ҳаракат қилиб, маҳаллий Советларнинг барча соҳаларда бўлганидек хўжаликка раҳбарликдаги фаолиятини янада жонлантиришга эришамиз. Бунинг учун совет демократиясининг барча афзалликларидан фойдаланиб, катта ишонч билдирган сайловчилар олдида ўз бурчимизни оқлашга барча куч ва билимимизни сарфлаймиз.

М. УМАРОВ,
Сурхондарё область ижроия комитетининг раиси.

ЕР ОСТИ КАНАЛИ

Таниқли мутахассислар, инженер ва ирригаторларнинг ташаббуси билан Бухорода узунлиги бир неча ўн километрдан иборат Бешариқ — Бухоро — Коғон ер ости канали қурила бошлаган эди. Яқинда трассадан хушхабар олинди. Ўрта Осиё шароитида энг мураккаб, лекин мукаммал ҳисобланган бу сув иншоотида қурилиш-монтаж ишлари тугалланди.

Шундай қилиб, Бешариқ — Бухоро — Коғон ер ости сув трассасини фойдаланишга топшириш олдидан синов ишлари қизитиб юборилди.

Ҳозир Бешариқ — Бухоро — Коғон ер ости каналидан аввал кўзда тутилгандан кўпроқ сув оқизиш тадбирлари ишлаб чиқилмоқда. Ер ости каналининг бунёдкорлари бу шарафли вазифани Улуғ Октябрь байрами кунигача уддалашга аҳд қилиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ГАЗЛАМАЛАР СОЗ БЎЛСИН

Чиройли, пишиқ ип ҳамда газламалар ишлаб чиқариш — тўқимачилар олдида турган энг муҳим вазифадир. Бу соҳада корхонада қандай ишлар олиб борилмоқда?

Тошкент тўқимачилик комбинатидаги кўмаклашувчи группа аъзолари ана шу ҳақда қайғуриб, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифатини яхшилашда, машиналар ҳамда станоклардан самарали фойдаланишда коллективга яхши ёрдам кўрсатмоқдалар.

1-йигирув фабрикасида пахтанинг таралишини яхшилаш мақсадида «ЧММ-450-МЗ» маркали янги машиналарни 1966 йил 1 апрелгача ўрнатиш белгилаб қўйилган эди. Аммо машиналар жуда секинлик билан ўрнатилди. Инженер Семенова бошчилигидаги кўмаклашувчи группа аъзолари фабрика раҳбарларини бу ҳақда огоҳлантирдилар. Шундан кейингина машиналарнинг ўрнатилишини тезлатишга қаратилган бир қатор чора-тадбирлар белгиланди.

Таралган пиликнинг ҳар хил йўғонликда бўлиб чиқишига йўл қўймаслик учун 2-йигирув фабрикасидаги таров машиналарига ўзитўхтатгичлар ўрнатишга қарор қилинган эди. Бу иш ҳам пайсалга солинди.

Ип фабрикасида шу йилнинг биринчи ярмида «экстра» ип тайёрлашда тузук кўрсаткичларга эришилса-да, июнь-июль ойларига келиб калава сифатининг ёмонлиги сабабли бундай ип чиқарилмай қўйди. Ип фабрикасини калава билан таъминлаётган 3-йигирув фабрикаси коллективи маҳсулот сифатини яхшилаши зарур эди. Контролёрлар ана шу масалани кўтариб чиқдилар.

Пардозлаш фабрикасининг ҳамма цехларидаги пост раҳбарларида кундалик бажарилган ишни акс эттирувчи дафтар сақланади. Агарда бўяш, гул босиш, оқартиш цехларидаги пост бошлиқларининг кундалик дафтарлари билан танишиб чиқилса, бу ерда ҳам контролёрлар ибратли ишларни амалга ошираётганини билиб қувонасиз. Бу ўринда шуни айтиб ўтиш керакки, пост аъзолари умумфабрика кўмаклашувчи группаси билан ҳамкорликда иш олиб бориб, муҳим масалалар юзасидан ўтказилган рейдларда актив қатнашмоқдалар. Жумладан, цех контролёрлари умумфабрика группасининг аъзолари Ф. Улямаева, С. Калинин, Л. Чеховская ва бошқалар билан биргаликда таъминот бўлимида хом сурплар қандай сақланаётганлигини текширдилар ва айрим маҳсулотлар усти очиқ жойда сақланиши натижасида сифати бузилаётганини аниқладилар.

Комбинат кўмаклашувчи группаси маҳсулот сифатини яхшилашнинг энг муҳим масалаларини ҳал этишда фабрика ва цехларнинг жамоатчи контролёрларига таянган ҳолда иш олиб бормоқда ва шу тариқа яхши натижаларни қўлга киритмоқда.

И. ЛУСИНЯН,
Тошкент тўқимачилик комбинати кўмаклашувчи группасининг раиси.

Р. ИБРОҲИМОВ,
комбинат «Тўқимачилар овози» кўптиражли газетасининг ходими.

БИНОКОРЛАР СЎЗИ

Трестимиз коллективи етти йиллик топшириқларини муваффақиятли бажармоқда. Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида 21 миллион 800 минг сўмлик қурилиш ишларини бажардик. Бу 1959 йилдагига нисбатан қарийб 3,5 баравар кўпдир. Шу давр мобайнида 132 минг 800 квадрат метр уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Бу 1959 йилдагига нисбатан 4,5 баравар кўпдир.

Агар планлаштириш соҳасидаги камчиликлар бўлмаганида, ўз-ўзидан равшанки, ютуқларимиз яна ҳам каттароқ бўлур эди. Планлаштиришдаги чатоқлик шундаки, янги йилда қурилиши мўлжалланаётган объектлар учун техника ҳужжатлари барвақт тайёрлаб қўйилмайди. Бу йилги планимизга бир назар ташлайлик. Планлаштирувчи органлар 3-нон заводини реконструкция қилишни, бадиий комбинат қурилишни планга киритиб юбордилар. Бу объектларни қуриш учун техника ҳужжатлари тахт эмас эди. Трест раҳбарларининг эътирози планлаштирувчи органлар томонидан вақтида инобатга олинмади.

Яна бир масалага тўхталиб ўтмоқчимиз. Пудрат ташкилотлари ишига қанча объект қуриб битказилганига қараб баҳо берилади. Аммо ёрдамчи пудратчи ташкилотлар ишига эса қурилишларга қанча маблағ сарфланганига қараб баҳо берилмоқда. Бизнинг фикримизча, ёрдамчи пудратчи ташкилотлар ишини таҳлил этганда ҳам қанча объект қуриб битказилганлиги асосий мезон бўлиши лозим.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш планлаштиришдаги шу ва шунга ўхшаш камчиликларга барҳам беради.

М. ҲАМИДОВ,
Тошкентдаги 153-қурилиш трестининг бошқарувчиси.

АСАЛАРИ СУТИ

Курск областидаги «Искра» колхози ҳар килограмм маҳсулотдан 800 сўм даромад олмоқда. Бу маҳсулот асалари сутидир.

Колхоз правлениеси Асаларичилик институти билан оналик сути етиштириш тўғрисида шартнома тузди. 185 та асалари инидан 10 та энг кучли оилани ажратиб олдилар ва унга махсус шароит яратиб бердилар. Асалари қанд суви ҳамда асал ва бошқа тўйимли моддалар аралашмаси билан боқилди. Бу меҳнатнинг нақадар сермашаққат эканлигини шундан ҳам билса бўладики, ҳар бир инчадан 250 миллиграмм сут олинди.

(АПН).

БУ КИТОБЛАРНИ ЎҚИНГ

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди.

Ўзбекистон ССР. (Иқтисодий - географик очерклар). Бу асар китобхонларни Ўзбекистон ССРнинг табиати, аҳолиси ва хўжалиги билан таништиради. 480 бет, тиражи 10.000, баҳоси 1 сўм 43 тийин.

Йигирма йилдан кейинги дунё. Бу китоб Новости матбуот агентлигининг дунёдаги 51 мамлакатга юборган саволларига олинган жавоблар асосида бунёдга келди.

Анкетадаги асосий савол: «Сиз дунёни ва ўз мамлакатингизни 20 йилдан кейин қай аҳволда тасаввур қиласиз?» деган саволдан иборат. 208 бет, тиражи 10.000, баҳоси 36 тийин.

«Ёш гвардия» нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди.

Марк Твен. **Жанна д'Арк.** Роман. Атоқли Америка ёзувчиси М. Твеннинг бу романи француз халқининг номи тилларда достон бўлган, 17 ёшида Франция қуролли кучларининг бош қўмондони даражасига кўтарилган, 1412 йилда туғилиб, 1431 йилда Руан шаҳрида ўтда куйдириб ўлдирилган Жанна д'Аркнинг ажойиб ҳаёт йўли ҳақида ҳикоя қилади. 432 бет, тиражи 10.000, баҳоси 89 тийин.

Саъдулла Кароматов. **Гўзаллик рамзи.** Очерклар тўплами. Бу тўпламда автор чўлларни гуллатаётган, тоғ-тошларни чаманзорга айлантираётган ажойиб фазилатли олов қалбли кишилар ҳақида ҳикоя қилади. 56 бет, тиражи 15.000, баҳоси 5 тийин.

СЪЕЗД ШАРАФИГА

ЮҚОРИ СИФАТ БИЛАН

Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг пахтакорлари давлатга пахта сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Тайёрлов пунктларига 1010 тонна юқори сифатли пахта топширилди.

Колхоз механизаторлари катта ғайрат кўрсатишди. Улар пландаги 700 ўрнига ҳозирнинг ўзидаёқ 982 тонна пахта териб беришди.

Пахтакорлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 10 октябргача яна камида 280 тонна пахта тайёрлаш ва шундай қилиб, ҳосилдорликни гектар бошига 32 центнерга етказиш мажбуриятини олишди.

ПЛАН ЮЗ!

Фориш районидаги Киров номли совхоз чорвадорлари катта меҳнат зафарига эришдилар. Хўжалик сут тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин бажарди. Давлатга пландаги 240 тонна ўрнига 245 тонна серқаймоқ сут топширилди.

З. РУЗИҚУЛОВ.

КОЛХОЗИМИЗ ШУҲРАТИНИ ТИКЛАЙМИЗ

Бундан тўрт-беш йил аввал хўжалигимизнинг шуҳрати баланд эди. Рўй-рост айтиш керакки, кейинги йилларда колхозимизда ҳосилдорлик анча камайиб кетди. Натижада, колхозчиларга тақсимланадиган даромад уларнинг ўсиб бораётган эҳтиёжларига мос келмай қолди.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми бизга янги уфқлар очиб берди. Пленум материалларини чуқур ўрганиб, хўжалигимизни қолоқликка етаклаётган сабабларни билиб олдик. Маълум бўлишича, халқ билан бамаслаҳат ишлаш, ерларнинг унумдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланишда қониқарсиз аҳволда эканмиз. Суяги пахтачилик билан қотган кекса деҳқонларимиз Янгибой полвон, Сотиболди ота Қорабоев, Каримжон ака Иброҳимовлар ҳам ҳосилдорликни ошириш учун эндиликда фақат техникага суяниш зарурлигини қайд қилишди. Шундан кейин бир неча комплекс механизациялашган бригадалар туздик. Уларга механизаторлар, колхоз инженерлари, умуман, техникани қадрлайдиган кишилар бошлиқ қилиб тайинланди. Ҳали йил якунлангани йўқ. Лекин, механизациялашган бригадаларимизнинг ҳозирги ютуқлари деҳқончиликда бу йил тўғри йўл тутганимизни исботлаб турибди.

Сотиболди Қорабоев, Эргаш Турсунов, Ҳусанбой Идрисов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳозирданоқ ҳар гектар ердан 32-35 центнердан «оқ олтин» топшириб, йиллик планларини бажардилар. Мазкур бригадаларнинг пахтакорлари шу кунларда ҳосилдорликни 45-50 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Улар шу кунгача ҳосилнинг қарийб 60 процентини машиналар билан териб олдилар.

Хўжалигимизнинг пахтачиликдаги аввалги шуҳратини тиклаш учун бу йил она-Ватанга 7000 тонна ёки ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» ҳадя этишимиз лозим. Далаларимизда бу шарафли мажбуриятни тўла қоплайдиган даражада ҳосил бор. Гап уни ёмғирли, совуқ кунларга қолдирмай йиғиб-териб олишда қолган. Шунинг учун ҳозир пахтазорларимизда 20 га яқин «зангори кема» икки сменада ишлаб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми муносабати билан биз қишлоқ деҳқонлари олдида ҳам янги вазифалар туғилди. Теримчиларимиз шу кунларда мамлакатимиз саноати учун кўпроқ юқори сорт пахта етказиб беришга ҳаракат қилмоқдалар. Пахтани саноат сортларига ажратиб теришда У. Муллаева, С. Сидиқова, Ҳ. Ғаниева, П. Марифжонова, Д. Сайдаматова каби кўпминг килограммчи теримчилар зўр ташаббус кўрсатишмоқда.

Саидаҳмад ЙЎЛДОШЕВ,
Андижон область, Ленин районидаги Свердлов номли колхоз раиси.
Комил АБДУРАҲИМОВ,
колхоз агрономи.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР СИРДАРЁЛИКЛАРГА ТОПШИРИЛДИ

ГУЛИСТОН, 15 октябрь. (ЎзТАГ). Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари октябрнинг биринчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда юқори суръатларга эришганликлари учун Сирдарё областининг Пахтаорол ва Киров районларига, «Пахтаорол» совхозига беришга қарор қилинган эди. «Пахтаорол» совхозида шу байроқлар топширилди. Қизил байроқларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов топширди.

ХОРАЗМ ҚОВУНИ

Аму бўйидаги «Урганч» узумчилик совхози далаларида беҳисоб узум, қовун, тарвузлар ғарқ пишган пайт. Биз Полвон аканинг чайласида суҳбатлашиб ўтирардик. Гап қовун мавзуига кўчганда, Полвон ака ўрнидан туриб, қарри қиз, Хива бешаги қовунларини олиб келиб ўртага қўйди. Меҳмонларнинг бири Фарғона водийсидан, иккинчиси Украинадан. Биз иккала қовунни ҳам сўйдик. Бешак, қарри қиздан, қарри қиз бешакдан ширин чиқди.

Ҳамроҳларимдан бири қойил бўлиб, бундай деди:

— Мен анча ёшга кирдим. Иттифоқимиздаги кўпгина шаҳар ва қишлоқларда бўлдим. Лекин бундай ширин қовунни биринчи ейишим.

Иккинчи меҳмон:

— Қовун эмас, новвот, унинг ширинлигини таърифлашга сўз ожиз. Мен Фарғона водийсининг қовунларини ширинликда тенги йўқ деб юрардим. Адашган эканман. Еб кўрмагандан кейин билмайсан, иниши. Хоразм қовунларининг ширинликда дунёга донғи кетганича бор экан. Мана шундай дарё бўйлари ва қамишзорларни ўзлаштириб, қовун экиб элни қувонтираётган кишиларга тасаннолар десанг арзийди.

Чоржўй воҳасидан то Орол денгизигача чўзилган Амударё ҳавзаларида Хоразм деҳқонлари азалдан қовун, тарвуз ва бошқа полиз экинлари етиштириб келадилар. Ана шу ерларда етиштирилган Хоразм қовунларининг шуҳрати узоқ-узоқларга тарқалган. Қадим пайтларда Хоразм қовунлари зардан ишланган махсус қоғозларга ўралиб Эрон, Афғонистон, Ҳиндистон ва Араб халифаларининг саройларига олиб кетилган.

1333 йил Хоразмга келиб кетган машҳур сайёҳлардан бири Ибн Ботута ўз асарида Хоразм қовунларига махсус боб ажратиб, унинг ноёблигини мақтаган. Ибн Ботута Ҳиндистонга борганида Хоразм қовунларига юксак баҳо беради, Ҳиндистон ҳокими эса сайёҳни Хоразмдан келтирилган қовун қоқи билан меҳмон қилади.

Венгер олими Герман Вамбери ҳам ўзининг, «Ўрта Осиё бўйлаб саёҳат» деган асарида, Хоразм қовунлари Шарқдаги энг яхши дастурхон безаги, деб таърифлайди. 1873 йилда Амударё делтасини текширган А. В. Каульбарс Хоразмдаги полиз экинларининг хусусиятига катта баҳо берган ва қовун овқат ўрнини ва чанқовни боса олади, деб айтган.

Хоразмнинг машҳур шоир ва тарихчилари Мунис, Огаҳий ва бошқалар ҳам Хоразм деҳқонлари етиштирган қовунларнинг шифобахшлигини мақтаб шеърлар ёзишган. Профессор Я. Ғ. Ғуломов «Хоразмнинг суғорилиш тарихи» деган асарида Хоразм қовунининг шуҳрати тўғрисидаги тарихий мисолларни мамнуният билан таъкидлаб ўтган.

Ҳозир Хоразмда қовунчилик билан барча колхоз ва совхозлар, шунингдек, ёрдамчи хўжаликлар ҳам шуғулланадилар. Қовунчилик хўжаликларнинг сердаромад тармоғи бўлиб қолди. Колхоз далаларида дастлаб тарнак, зомча, оқ новвот пишиб етилади. Кейин қовуннинг гурвак, жийда япроқ, қарри қиз навлари пишади. Олаҳамма, гулоби, бешак кузда пишади ва уларни келгуси йил ёзгача сақлаш мумкин. Булардан ташқари Хоразм далаларида кўкча, оқ қош, хитойи, бағдоди ва бошқа қовунлар ҳам экилади. Қовунларни қишга сақлашдан ташқари улардан мураббо, шинни тайёрлаш ҳам кенг тус олган.

Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли, Гурлан районидаги «Маданият», Урганч районидаги Чапаев номли колхозлар қовунчиликдан катта фойда кўрмоқдалар.

Бу йил областда ҳар гектар ердан 150 центнердан қовун йиғиб олиш кўзда тутилмоқда. Шу кунларда гурлан районидаги «Коммунизм» колхози (раиси ўртоқ Нам Хин Дюн)нинг сабзавотчи ва полизчилари гектаридан 200 центнердан қовун етиштирдилар. Шовот районидаги «Москва», Чкалов номли колхозларда жуда кўп қовун йиғиб олинди.

С. ИБРОҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

□ □

Суратда: Гурлан районидаги Куйбишев номли колхоз аъзоси Р. Оқбоев ўзи етиштирган қовунларни кўриб завқланмоқда.

А. Нурматов фотоси.

МАШИНАЛАР ЗИММАСИГА

Карл Маркс номли колхоз пахта териш ва тайёрлашда Андижон районидаги хўжаликлар орасида пешқадамлик қилмоқда.

Бунинг боиси нимада? Техникага меҳр қўйган хўжалик деҳқонлари йиғим-теримда асосий ишни машиналар гарданига юклашган. З. Мирраҳматов, М. Раҳмонов, О. Исомиддинова сингари моҳир механик-ҳайдовчилар ҳар куни «пўлат этак»лардан 4-5 тоннадан «оқ олтин» тўкаётирлар. Улар ўз «зангори кема»лари билан мавсумда 120-130 тоннадан пахта теришга ҳаракат қилмоқдалар. Мавжуд терим агрегатлари кучи билан колхозда кунига йиллик планнинг 2,5-3 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда.

Ҳозир колхоз далаларида пахта оппоқ очилиб ётибди. Уни тез йиғиб-териб олишда, кўпминг килограммчилар ҳаракати қўл келяпти. Мавсумда колхоз хирмонига 13-15 минг килограмм «оқ олтин» териб топширишни ваъда қилган М. Ҳурбоева, Т. Эсонбоева, О. Ғиёсова, Т. Султонова каби 200 дан ортиқ чевар теримчилар кунлик терим нормасини 2-3 ҳисса ошириб адо этаётирлар.

Хўжалик пахтакорлари ҳосилнинг ҳаммасини тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз етказиб беришни планлаштирганлар. Шу мақсадда ҳозир 20 дан ортиқ автотележка, бир неча автомашиналар даладан териб олинган пахтани пешма-пеш пунктларга ташиб турибди. Бу ишда автоприцепчи И. Ҳасанов, О. Қаландаров, И. Абдуллаевлар ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

1270 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31,5 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш ишқида меҳнат қилаётган пахтакорлар йиллик пахта тайёрлаш планини 20 октябргача, социалистик мажбуриятни эса Улуғ Октябрь байрами кунигача уддалашга қарор қилганлар. Сўзи билан иши бир Карл Маркс номли колхоз деҳқонларининг шу кунлардаги ғайрат ва шижоатлари ана шундан далолат бериб турибди.

Т. ИСМОИЛОВ.

САНЪАТКОРНИНГ БАХТИ

Бастакор Юнус **РАЖАБИЙ.**

Севги азалий дейдилар. Қўшиқ ҳам. Замон-замонлар оша севги ва қўшиқ одамга ҳамроҳ ва ҳамдард бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади. Маъсуд оналар мурғак гўдагини алла айтиб овутади. Темирчи болғасининг жарангига қўшиқ ҳамроҳ. Ошиқ йигитнинг ишққа тўла сийнасида қўшиқ. Оғир меҳнатни енгиллаштириб, кишиларни нафосат дунёсига чорлаган ҳам қўшиқ. Тўй, ҳашамларимиз қўшиқлар жаранги билан файзлидир.

Эсимда, айни терим палласи эди. Эндигина тушликка дала шийпонига йиғилган колхозчилар орасида қиз-йигитлар, мўйсафид отахонлар, онахонлар бор эди. Қўшиқ шинавандаларидан бири радио қулоғини буради. Қўшиқ шийпонга таралди. Сўнг, зумрад далалар оша боғлар, хонадонларга парвоз этди. Гурунглашиб, чақчақлашиб ўтирган кексаю ёш бирдан сеҳрлангандай жим бўлиб қолишди, сўнг, аллақандай сирли эртак тинглаётгандай бир нуқтага тикилиб, ўйчан тинглашардилар.

Очмагай эрдинг жамолинг
олам оро, кошки,
Солмагай эрдинг бари оламга
ғавғо, кошки...

Моҳир бастакор, созанда ва хонанда Юнус Ражабийнинг салмоқли, ёқимли овози юракларнинг нозик торларини чертиб ўтиб, эзгу ҳислар уйғотарди. Қизларнинг хумор боқишлари, йигитларнинг оташ нигоҳлари, отахонларнинг ўйчан қарашларида бу куйнинг аксу садосини тинглаш мумкин эди.

Кўз олдингизда бутун вужуди қўшиққа айланган, юракдаги севги ва дардларини қўшиқ оҳангига сингдириб куйлаётган хонанданинг нуроний сиймоси, ўтли, ҳаяжонли нигоҳи гавдаланарди. Дарвоқе, ўзи ёнмаган юрак ўзгалар дилига ўт сола олармиди? Табиатан ғазаллар, дилбар тароналар шайдоси бўлган санъаткорнинг юрагидаги оташ қўшиқ қанотида парвоз этарди-да, қалбингиз тўридан жой оларди. Унинг қўшиқларини тинглаганингизда борлиқ кўзингизга шу қадар маъноли, нозли бўлиб кўринарди-ки...

Қўшиқ мафтунларига олам-олам ҳузур, роҳат, завқ бахш эта олган кекса, лекин қалби навқирон санъат ошиғи — Юнус Ражабийнинг суҳбатида бўлдик.

— Ёш йигит эдим. Тирикчилик танглигидан қушхонада отамга ёрдамлашардим, — дейди Юнус ака. — Ўзим қушхонадаман-у, хаёлимда қўшиқ. Борлиғимни сеҳрлаган қўшиқ мени узоқ-узоқ маҳаллаларга, тўйхоналарга, базмларга етаклаб кетарди. Мақсадим ҳофизларнинг қўлидаги дуторга суқ билан термулиш, улар айтган қўшиқларни жон қулоғим билан тинглаш эди...

Санъаткор Муллатўйчи Тошмуҳамедовнинг боғи билан Юнус акаларнинг боғи бир-бирига туташ бўлгани ёш йигитнинг юрагидаги орзу ғунчасининг очилишига имкон берди. Муллатўйчи акалар боғига тез-тез Шораҳим Шоумаров, Шоқосим ва Шожалил ака, Домлаҳалим Ибодов, Ҳожиабдуазиз Абдурасулов каби санъаткорлар келиб туришарди. Юнус Ражабий ана шулардан таълим олди. Ашула айтиш, куй басталаш соҳасидаги катта ёрдам ва меҳрибонликлари учун Юнус ака ўз устозларининг номини чексиз ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олди.

Ю. Ражабий мустақил дутор чертиб, ашула айтиш дардида нене азоблар чекканини тўлқинланиб сўзлади. Чунки у даврлар инсон хор, қўшиқ зор эди. Биргина дутор сотиб олиш учун ойлаб меҳнат қилиш зарур эди. Кишилар ғаму андуҳларини қўшиққа солиб куйлашар, қўшиқ тингловчининг эса дардига дард қўшилардн. Энди у йиллар орқада қолди.

Ю. Ражабий революцияга қадар Шораҳим Шоумаров қўлида таълим олди. 1919 йили Тошкентда очилган Халқ консерваториясининг миллий чолғу асбоблари бўлимига ўқишга кирди. У дутор ва най чалишни камолга етказди.

У устози Шораҳим Шоумаров билан биргаликда биринчи музикали саҳна асари — «Фарҳод ва Ширин»га музика басталади. Машҳур халқ ҳофизи Ҳожи Абдуазиз билан танишуви Юнус Ражабий ижодида самарали излар қолдирди. Ҳожи Абдуазиз мақомларни жуда яхши биларди, уларни жуда гўзал усулларда ижро этарди ҳам. Истеъдодли санъаткор ўз маҳоратини Юнус акага ҳам ўргатди. Ю. Ражабий халқ ашулаларини мароқли ижро этиш билан бирга ўзи ҳам қўшиқлар ярата бошлади.

1927 йили Тошкентда очилган радио комитетининг музика эшиттириш редакцияси санъаткор ижодида катта бурилиш ясади. У бир гуруҳ ўзбек созандалари билан ҳамкорликда ишлай бошлади. Юнус ака республикадаги энг моҳир санъаткорлар, ижрочилар, ашулачи, ҳофизлардан ташкил топган ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамблига раҳбарлик қила бошлади. Улар бой ўзбек музика маданиятини пухта ўрганиш, уни кенг халқ оммасига пропаганда қилиш ва шу билан бирга янги замонавий куй, қўшиқлар яратиш соҳасида анчагина ишлар қилдилар. Ю. Ражабий ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамблига кўп овозли музикани киргизди.

Санъаткор яратган қўшиқлар, хорлар, кичик музика асарлари, музикали саҳна асарлари катта бир хазина бўлиб, бу асарлар халқ санъати билан чамбарчас боғлангандир.

Ю. Ражабий 1926 йилдан бошлаб ўзбек халқ куйлари ва лапарларини тўплашга киришди. Қўқон, Фарғона, Самарқанд, Андижон, Хоразм ва бошқа шаҳарларни кезиб, кишилар суҳбатида бўлди, уларнинг қалбига йўл топа олди. Тинимсиз изланишлар, машаққатли меҳнат самараси ўлароқ 1937 йили ўзбек халқ қўшиқларини ўз ичига олган 2 та китоб нашр этилди. Китобларнинг ҳар бирида 200 дан ошиқ қўшиқ бор. Устоз халқ куйларини тўплаб, ёзиб олиш билан кифояланмай, уларни нотага солиб, ўзи раҳбарлик қилаётган ансамбль қатнашчиларига ўргатди. Асрлардан бери оғиздан-оғизга кўчиб, юракдан-юракка ўтиб куйланиб келаётган халқ қўшиқ ва куйлари ансамблининг моҳир хонандалари К. Исмоилова, Б. Давидова, О. Имомхўжаев, О. Алимахсумов, К. Мўминов, музикачилар Ф. Содиқов, О. Қосимов, З. Содиқов, Т. Алиматов ва бошқалар ижросида янада сайқал топди.

Сўнгги йилларда Ю. Ражабий «Ўзбек халқ музикаси» китобининг 5 томлигини нашр эттирди. Мақомларнинг 6-китоби ҳам яқин 2-3 йиллар ичида нашр этилиб музика шинавандалари қўлига етиб боради.

Ю. Ражабийни саҳий, миришкор боғбонга ўхшатса бўлади. Боғбон меҳр билан ниҳол экади, авайлаб парвариш этади. Ниҳоллар бўй чўзиб, илк ҳосилга киргач, эркин тин олади-да, янги боғ-роғлар бунёд этиш иштиёқида яна кўчат экади. Устоз ҳам шундай. Ю. Ражабий мактабини ўтаган санъаткорларни санаб адо қилиб бўлмайди. СССР Халқ артисти Ҳ. Носирова, Ўзбекистон халқ артистлари Т. Содиқов, К. Зокиров, С. Калонов, Б. Давидова, Н. Аҳмедова, С. Ярашев, К. Исмоилова, республикада хизмат кўрсатган артистлар Д. Зокиров, Ф. Содиқов, К. Жабборов, Ғ. Тошматов, Н. Ҳасанов, Э. Йўлдошев ва бошқа кўпгина санъаткорлар, музика арбоблари устознинг меҳр чашмасидан баҳра олиб камолга эришган.

Устоз номига келган ўнлаб мактубларга назар ташладик. Уларда Ю. Ражабий ижро этган оҳанграбо қўшиқларни радио орқали тинглаб, ашулачилик санъатига қойил қолган санъат шинавандаларининг юрак сўзлари баён этилган. Бу мактубларнинг бирида пахтаободлик ҳаваскор Юнусқори устозга хат йўллаб, унга ғойибона миннатдорчилигини шундай баён этади:

«Қадрли устоз, радио орқали куйлаганингизда бутун фикру зикрим сизда бўлади. Ўзингизни кўрмаганман, лекин овозингиз юрагимга жодир. Радио орқали айтган кўпгина қўшиқларингизни ёзиб олдим, ёдладим ҳам. Ашулачи бўлиш иштиёқим баланд. Бунга сиз сабабчисиз».

Юнус аканинг бундай ғойибона шогирдлари республикамизнинг ҳамма бурчакларида бор. Улар юзлаб, минглаб қўшиқ шайдоларидир.

Юнус акалар оиласини санъаткорлар оиласи деса бўлади. Бу оиланинг 50 дан ошиқ аъзолари ҳаммаси оталаридан таълим олиб, санъатга меҳр қўйишган. Оиладаги ҳар бир йиғилиш, гурунгни қўшиқсиз, таронасиз тасаввур этиш қийин. Ю. Ражабий 40 та невара ва чевараларнинг бобоси, тарбиячиси. Отанинг ўғилларидан Аҳмад Юнусов режиссёр, Обид Юнусов Ҳамза театрида артист. Қолган ўғил-қизлари консерваторияда, музика билим юртларида, давлат университети ва институтларда таълим олишаётир.

70 баҳорни кўрган устоз Ю. Ражабийнинг ижоди баҳор гулларидай сара ва ранго-рангдир. Унинг тиниқ қалб чашмасидан ҳали жуда кўп музика асарлари сайқал топади. Халқ музика бойлигини тинмай, эринмай, ҳормай ўрганиш ишқида у ҳали неча-неча тонгларни уйғоқ қаршилайди.

Табиатнинг ҳар бир мўъжизаси: япроқлар шивирида, сувлар оқишида, ғунча очилишида куй, қўшиқ кўра оладиган бу нозик қалб эгасига яна узоқ йиллар умр, сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Эътибор ОХУНОВА.

МАДАДКОРЛАР

Пахта йиғим-терими — умумхалқ иши. Ҳозир далада колхозчи ва совхоз ишчиси билан биргаликда студентлар ва ўқувчилар, медиклар ва ўқитувчилар, шаҳарларнинг меҳнаткашлари «оқ олтин» теряптилар. Улар орасида Тошкентдаги Низомий номли Давлат педагогика институтининг ҳам 2183 студенти ва 120 ўқитувчиси бор. Студентлар ҳосил теримида катта ғайрат кўрсатиб ишлашяпти. Улар бир неча кун ичида Пахтаорол районидаги «Пахтаорол» совхозида 1050 тонна пахта теришди.

Кўпчилик студентлар чинакам ташаббус кўрсатиб ишлашяпти. Улар совхоздаги кўпминг килограммчиларга тенглашишга ҳаракат қилишяпти.

Бўлажак педагогларнинг мадади совхозда пахта тайёрлаш суръатини кун сайин кучайтириш, ҳар куни йиллик планнинг 4,5-5 проценти миқдорида ва ундан ҳам ошириб пахта тайёрлаш имконини беряпти.

Чет эл кишилари Ўзбекистон ҳақида

Венгрия Халқ Республикаси Веспрем область партия комитетининг органи «Напло» газетасининг ходими Иштван Флашкар «Совет Ўзбекистони» газета редакциясининг таклифига мувофиқ, Ўзбекистонга келди. У турли шаҳар ва районларда бўлиб, республикамиз экономикаси, маданияти билан танишмоқда. Қадрли меҳмонимиз Сирдарё областида бўлганида «Коммунизм» колхозининг ҳаёти билан танишди. Қуйида унинг ана шу хўжаликдан олган таассуроти босилди.

МИРЗАЧЎЛ ЖИЛВАСИ

Мен сизларнинг таърифи кетган серҳарорат республикангиз тўғрисида бир қадар умумий тушунчага эга эдим. Қуёш ўлкаси — Ўзбекистоннинг тавсифини эшитганимда, бир бориб кўрсам, деб умид қилардим. Ниҳоят орзум ушалди. Мана, мен ўзбек элини саёҳат қилиб юрибман. Шаҳар ва қишлоқларнинг қиёфаси, одамларнинг муомаласи, фақат ўзбекларгагина хос бўлган миллий урф-одатлар менда унутилмас таассурот қолдиряпти. Кўп нарсалар мени ҳаяжонлантиряпти, мафтун этяпти.

Қадрли ўзбек газетхонларига ана шу бой таассуротларимдан бир шингилини айтиб бермоқчиман:

Гўзал Тошкентдан асрий чўл бағрида камол топган Гулистон шаҳрига йўл олдик. Биз тушган енгил машина елдек учиб борарди, кўчанинг гоҳ у томонига, гоҳ бу томонига назар ташлайман. Оқ маржон таққандек яхлит пахтазорлар кўзга ташланади, зангори машиналарнинг салобати мафтун этади кишини. Равон йўлнинг ҳар икки томонидаги шинам бинолар дов-дарахтлар ортидан ажойиб манзара касб этади. Кетма-кет ғизиллаб ўтиб турган машиналарни кўз илғамай қолади кўпинча. Шаҳарга етиб келганимизда кун яримдан оққан эди. Шу область газетасининг редактори Исмоилжон Сулаймонов бизни кутиб олди. Тўрт ҳамроҳ, тўрт ҳамкасб «Коммунизм» колхози томон йўл олдик. Гўё чеки йўқдек чўл бағрида борар эканмиз, ўртоқ Сулаймонов областнинг истиқболи, яқин йилларда амалга оширилиши мўлжаллаб қўйилган катта режалар тўғрисида гапириб берди.

Қарийб қирқ километр йўл юрдик. Чўл бағрида қад кўтарган, атрофи дарахтларга бурканган қатор кўркам бинолар олдига етиб келдик. Колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунбой Латипов бизни очиқ чеҳра, мулозамат билан қарши олди. Ана шу чўл ҳавосида, меҳнат майдонида тобланган, чиниққан, бақувват киши экан у. Унинг кўриниши баркамол, етук раҳбар деҳқон эканлигидан тўла далолат бериб турибди. Чўл соҳиби бизга «Коммунизм» колхозининг тузилиш тарихидан тортиб, (қарангки, қақроқ ердаги бу улкан хўжаликнинг бунёдга келганига ҳали ўн йил ҳам бўлмапти), бу йилги камолатигача бўлган тарихини қисқача гапириб берди. У гап орасида «инсон қўли гулда» деб қистириб қўярди.

Раис 2500 гектар ердан бу йил 7000 тоннадан ортиқ пахта ҳосили олиниши, ҳар гектар бошига 30 центнердан дурру гавҳар етиштирилиши, механизаторларнинг, теримчилар ва сувчиларнинг даромади тўғрисида батафсил маълумот берди. Пахта териш машинасининг шарофатини математик ҳисоблар билан айтиб берди. Колхоз қишлоғининг маданияти, кишиларнинг турмуши ҳақида сўзларкан, жуда қизиқ мисоллар келтирди.

— Ҳозир қанча пахта терадиган машина ишлаяпти, — қизиқиб сўрадим гап орасида раисдан.

— 67 та, — деди у. — Ҳар бир машинада терилган пахта ҳозиргача ўртача ҳисобда 70 тоннага тўғри келади. Агарда шунча пахтани қўл билан терадиган бўлсак, оламжаҳон одам керак бўларди. Машинада терилган пахтанинг арзонга тушишини айтмайсизми.

Раис бизни колхоз боғига таклиф этди. У ерда шу колхозда етиштирилган ноз-неъматлар билан безатилган дастурхон атрофида суҳбатимиз давом этди. Мен ана шу ноз-неъматлардан татиб кўрдим. Очиғини айтсам, бунақанги қовун-тарвузни умримда биринчи марта кўришим.

Суҳбатимиз жуда самимий давом этарди. Мен раисдан урушда бўлганмисиз, деб сўрадим. У Венгрияни немис-фашист босқинчиларидан озод қилишда қатнашганлигини, кўрсатган қаҳрамонлиги учун орден ва медаллар билан тақдирланганини айтиб берди. Мен ўзимда йўқ хурсанд бўлиб кетдим. Негаки, Ўзбекистонда бўлганимда бизнинг ватанимизни озод қилиш учун олиб борилган жангларда иштирок этган ўзбеклар билан албатта суҳбатлашаман деб кўнглимга тугиб қўйган эдим. Колхоз раиси худди мен ўйлаган киши бўлиб чиқди. Мен ана шу ҳам уруш қаҳрамони, ҳам меҳнат қаҳрамони тўғрисида ўз газетамизга очерк ёзиб, ватандошларимни таништирмоқчиман. Шу мақсадда ундан ўз расмини беришни сўрадим. У менга дўппи билан тушган расмини ҳадя қилди. Расмга жуда эътибор билан назар ташладим. Раиснинг икки кўкрагини 15 та орден ва медаль безаб турганини кўриб қойил қолдим. «Минг офарин» дедим ичимда.

Мароқли, унутилмас суҳбатдан сўнг дала айландик. Пахта терими авжида. Иш қилиб, ҳамма бирон бир иш билан банд. Катта пайкаллардаги оппоқ дурдоналар гўё кишига табассум қилиб, ўзига чорлаётгандек туйилади. Ким билан суҳбатлашсангиз илиқ табассум ёғилиб туради юзидан. Ҳамманинг кайфияти тетик, ишончи мустаҳкам. Колхоз хўжалигининг деярли ҳамма тармоқлари тўғрисидаги гапларни эшитиб, ўз ён дафтаримга ёзиб олдим. Миллионер хўжалик ва унинг жонкуярлари тўғрисида менда жуда самимий ва илиқ таассурот қолди. Тошкентга қайтаётганимизда қуёш ботиб, қош қорая бошлаган эди. Мен анча узоқдан ана шу колхоз қишлоғига қайрилиб назар ташладим. Колхоз қишлоғида сон-саноқсиз электр нурлари порлаб турибди. Бу нурлар чексиз чўл бағрида жилваланар, атрофга жило берарди. Шунда мен ўз-ўзимга: буларнинг ҳаммаси инсон меҳнатининг, заковатининг меваси, деб қўйдим.

Иштван ФЛАШКАР,
венгер журналисти.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

Фарғона шаҳридаги ун комбинати коллективи 1965 йил планини муддатидан беш ой илгари адо этди.

Пешқадам коллектив ўз ютуқларини мустаҳкамлай бориб, ҳозир яна юксак кўрсаткичларга эришяпти. План бажарилгандан бери корхонада қўшимча равишда бир неча минг тонна сифатли ун ва юзлаб тонна аралаш ем ишлаб чиқарилди.

ЯНГИ ДОРИЛАР

Эфициллин — пенициллинга ўхшаш янги антибиотик бўлиб, унга нисбатан бирмунча кучлидир. Эфициллин ўпка шамоллаши, бронхит, плеврит каби касалликларни даволашда кенг қўлланилади.

Дигидрострептомицин — пантотенат — оқ ёки сарғиш рангли порошок бўлиб, таркибидаги пантотенли кислота организмнинг стрептомицинга нисбатан таъсирчанлигини йўқотади. Бу дори билан туберкулёз, тебуркулёз менингити, перитонит, плеврит, эндокардит ва сийдик йўллари касалликларини даволаш мумкин.

Стрептомициллин — бу стрептомицин, дигидрострептомицин ва бензилпенициллинлардан ташкил топган оқ рангли порошок. Дорини новокаин эритмасида эритиб, ўпка шамоллаши, ўпка абсцесси, плеврит, эндокардит касалликларини даволашда ишлатилади.

Ҳ. ИБОДОВ,
фармацевт.

ЯНГИ ХИЛ ШИРИНЛИКЛАР

Тошкент булка-кондитер комбинатининг ширинликлар тайёрлаш цехи «Дилором» номли торт, «Тошкент» рулети, сут шарбати, пашмак ишлаб чиқара бошлади.

Л. ГЛАУБЕРЗОН.

Эл дастурхонига

Эл дастурхонини турли ноз-неъматлар билан безатиш иштиёқида меҳнат қилаётган Фарғона районидаги «Фарғона» совхозининг миришкор соҳибкорлари етти йилликнинг якунловчи йилида ҳар қачонгидан яхшироқ натижаларга эришмоқдалар. Улар боғ ва узумзорларда етиштирилган сербарака ҳосилни тез суръатлар билан йиғиб-териб олмоқдалар.

Совхознинг илғор бўлим ва бригадалари Улуғ Октябрнинг 48 йиллиги шарафига мусобақани авж олдириб, ўз мажбуриятларини шараф билан бажараётганликлари ҳақида бирин-кетин рапорт бермоқдалар.

Совхоз соҳибкорлари бу йил мамлакатнинг Москва, Ленинград шаҳарларига ҳамда Сибирь ва Уралдаги дўстларга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ совға юбордилар.

Совхоз ҳосилни йиғиштириб олиш мавсуми бошланганидан бери давлатга 2150 центнер ўрик, 7370 центнер гилос, 500 центнер олма, 9280 центнер шафтоли, 110 центнер олхўри ва 12 минг центнердан ортиқроқ узум топширди.

Т. МАҲМУДОВ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

Конгода (Леопольдвиль) қўзғолончилар жангларни давом эттирмоқдалар. Ҳукумат қўшинларининг ёлланган Уикс ва Хор бошчилик қилаётган Жанубий ва Шимолий группалари жиддий талафот кўрмоқда. Матбуот кўпгина жойларда қўзғолончилар қарши ҳужумга ўтаётганлигини хабар қилмоқда. Суратда: қўзғолончилар ўрмонда.

Камера-Пресс—ТАСС фотоси.

КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ЖАҲОН КОНГРЕССИ ЎЗ ИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

ВАРШАВА, 14 октябрь. (ТАСС). Касаба союзларининг VI жаҳон конгресси бугун эрталаб ўз ишини давом эттирди. Халқаро форум конгрессга тақдим этилган ва замонамизнинг ҳамда касаба союз ҳаракатининг энг муҳим масалаларига тааллуқли бўлган тўрт докладни муҳокама қилишни давом эттирмоқда.

ИНДОНЕЗИЯДАГИ АҲВОЛ

ПАРИЖ. Президент Сукарно Индонезия информация агентлиги—АНТАРА мухбири билан махсус суҳбатда айтдики, 30 сентябрда давлат тўнтариши қилиш учун бўлган уриниш билан алоқадор сиёсий проблемаларни ҳеч бир кимнинг гиж-гижлашига асосланиб эмас, балки фактларга ва ҳужжатларга асосланиб, бартараф қилaман. Франс пресс агентлигининг мухбири бу хабарни Жакарта радиосига асосланиб, Сингапурдан юборди.

Сукарно, ҳамма менинг кўрсатмаларимни бажариши лозим, деди. Бу кўрсатмалар, деди у, ғоят катта аҳамиятга эга бўлади.

ЖАКАРТА. Жакартада турли прогрессив ташкилотларнинг хизмат биноларини ва прогрессив арбобларнинг уйларини талон-торож қилиш давом этмоқда. Ёшларнинг ўнг диний ташкилотларида бўлган фанатик унсурлар бу ҳаракатда асосий роль ўйнамоқдалар. Кечалари, комендантлик соати кучга кириши билан Жакартада, айниқса унинг ишчилар яшайдиган чекка жойларида ҳукумат маъмурлари 30 сентябрдаги давлат тўнтариши қилиш учун бўлган уринишга алоқадор бўлган ёки алоқадор булиши мумкин, деб ўзлари гумон қилган кишиларнинг ҳаммасини тинтув қилмоқдалар. (ТАСС).

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

◆ «Янги мустамлакачилик—империализмнинг сўнгги босқичa» — Гана президенти Кваме Нкруманинг босмадан чиққан янги китоби ана шундай деб аталади. Китобда халқаро монополистик капиталнинг Африкадаги машъум фаолияти фош қилиб ташланган, давлат арбобларини ҳамда Африка қитъасининг озодлиги ва бирлиги учун курашувчиларни тўлқинлантираётган муҳим проблемалар кўтарилган.

◆ Сальвадор меҳнаткашларининг янги бирлашмаси — ягона касаба союз федерацияси ташкил қилинди. Бу федерацияга мамлакатдаги 14 та асосий касаба союз қўшилди. Мамлакатдаги энг йирик касаба союз — темир йўлчилар союзининг раҳбари Хосе Энрикес Эррера янги бирлашманинг бош секретари қилиб сайланди.

◆ Танзанияда янги конституцияга мувофиқ сайланган Танзания парламентининг сессияси очилди. Депутатлар президентнинг мактубини тингладилар ва спикерни сайладилар.

◆ Руминия Компартияси Марказий Комитетининг секретари Пауль Никулеску-Мизил бошчилигидаги Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитети делегацияси Италия Коммунистик партиясининг таклифига биноан Римга келди.

◆ Зимбабве Африка халқи иттифоқи партияси (ЗАПУ) раиси Чикерема Доруссаломда сўзлаган нутқида бундай деди: мамлакатда озчиликни ташкил этувчи оқ танлилар ҳукумати бир ёқлама мустақиллик эълон қиладиган бўлсалар, Жанубий Родезиядаги африкаликлар қуролли курашга отланадилар. Кураш узоққа чўзилиб кетади, лекин биз тўла ғалабага эришмагунча кураш олиб боришга қатъий бел боғлаганмиз.

◆ Француз хотин-қизлари союзи делегацияси ишчи хотин-қизлар ва рўзғор иши билан шуғулланувчи аёллардан 300.000 киши номидан миллат мажлисининг депутатларига солиқларни камайтириш тўғрисидаги талаб баён қилинган петицияни топширди. Мактубда «солиқларнинг адолатсиз тақсим қилиниши аҳоли елкасига оғир юк бўлиб тушмоқда», дейилади.

◆ Эронда қаттиқ ёмғир ёғди. Йилнинг шу пайтида бундай ҳол камдан-кам учрайди. Ёмғир сабабли рўй берган тошқин натижасида 60 киши ҳалок бўлган, 2 киши бедарак йўқолган.

(ТАСС).

МИХАИЛ ШОЛОХОВ — НОБЕЛЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТИ

СТОКГОЛЬМ, 15 октябрь. (ТАСС). Совет ёзувчиси Михаил Шолоховга 1965 йил учун адабиёт бўйича Нобель мукофоти берилди. Нобель комитети бугун бу ерда ўтказилган мажлисида шу ҳақда қарор қабул қилди.

ИРҚЧИЛАР ЧИРАНМОҚДА

Африкадаги бир мамлакат — Жанубий Родезия жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътиборини шу кунларда ўзига кўпроқ тортмоқда. Жанубий Родезия масаласи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг IV комитетида муҳокама қилинди. Африка мамлакатларида чиқадиган газеталар Жанубий Родезия масаласига оид материалларни биринчи саҳифаларда босиб чиқармоқда.

Жамоатчилик Жанубий Родезия масаласига нега бунчалик катта эътибор бераётир? Бунинг сабаби шундаки, Африкадаги ана шу мамлакатда вазият тобора хатарли тус олмоқда, Африка қитъасида Жанубий Африка Республикаси каби яна бир ирқчилар давлати вужудга келиш хавфи кучаймоқда.

Жанубий Родезияда нималар бўлаётганини яхшироқ тушуниб олиш учун яқин ўтмишга бир назар ташлаш ўринлидир. Зимбабве халқи Африкадаги бошқа мамлакатлар халқлари қаторида мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик, мустақиллик учун курашга отланди. Халқ ғазабидан чўчиган инглиз мустамлакачилари ён беришга мажбур бўлди. Англия ҳукумати 1961 йилда Жанубий Родезияга конституция «инъом» қилди. Аммо бу, мустамлакачиларнинг мамлакатда ўз ҳукмронлигини сақлаб қолишга қаратилган навбатдаги найранги эди. 1961 йил конституцияси африкалик туб халқ учун ҳеч қандай эрк ёки ҳуқуқ бермади. Бу конституциянинг қанчалик «демократик» эканлигини шундан ҳам билиш мумкинки, мамлакатдаги оқ танли келгиндилардан ҳар 4 минг киши Жанубий Родезия парламентига бир депутат сайлаш ҳуқуқига эга бўлса, бу парламентга ҳар 270 минг африкалик бир вакил юбора олади, холос. Ана шу машъум конституция оқибатида мамлакатда ҳокимиятни бир тўда оқ танли ирқчилар эгаллаб олди.

Ян Смит оқ танли озчиликка Жанубий Родезиянинг 1961 йил реакцион конституцияси асосида мустақил бўлишига эришишни ваъда қилиб, ҳокимият тепасига келди. Эндиликда у оқ танли ирқчилар ҳокимиятини мустаҳкамлаш ва абадийлаштириш мақсадида Жанубий Родезияни бир ёқлама мустақил деб эълон қилишга зўр бериб чиранмоқда.

Смит, Родезия шу йил ичида мустақил деб эълон қилинади, дегандан сўнг оқ танли ирқчилар мамлакатда ўзбошимчалик ва террорни авж олдириб юбордилар. Зимбабве Африка халқи Иттифоқи лидери Жошуа Нкомо, Зимбабве Африка миллий иттифоқи партияси раҳбари Ситоло ва уларнинг юзлаб актив издошлари қамоққа олинди ва концлагерларга ташланди.

Ян Смит Жанубий Родезиянинг бир ёқлама мустақил деб эълон қилинишига қабила бошлиқлари ҳамда овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган жуда озчиликдан иборат африкаликларнинг «розилиги»ни олишга муваффақ бўлди. Бу «розилик» қандай найранглар билан олинганини билиш учун қабила бошлиқлари «съезди» қандай ўтказилганлигини эслашнинг ўзи кифоядир.

«Съезд» арафасида Домбошава деган қишлоқ жойга борадиган ҳамма йўллар беркитиб қўйилди. 196 қабила бошлиғи ва уларнинг 246 ёрдамчиси автомобилларда, поездда, самолётда шошилинч равишда ана шу жойга келтирилди. Уларнинг ҳаммаси ҳукуматнинг агентлари эди. Қўшинлар ва полиция чор атрофни қуршаб олиб, Домбошавага ҳеч кимни ўтказмади. Матбуот вакилларидан фақат 4 кишига кенгашда иштирок этишга рухсат этилди. Шу билан бир вақтда ҳукумат «делегат»ларни қўриқлаш учун мунтазам армия ва запасдаги қўшинлардан 2 мингга яқин аскар юборди. Бундан ташқари кенгаш бўлаётган жойга самолётлардан Родезия армияси парашютчилар десанти туширилди. Ана шундай шароитда қабила бошлиқлари 1961 йил конституциясини «якдиллик билан маъқулладилар».

Яқинда Солсберидаги ирқчилар ҳукуматининг бошлиғи Ян Смит Жанубий Родезияни бир ёқлама мустақил деб эълон қилишга Лондоннинг розилигини олиш учун Англия ҳукумати билан музокара олиб борди. Газеталарда бу музокара барбод бўлгани ҳақида хабарлар босилиб чиқди. Аммо, кузатувчиларнинг фикрича, Смит музокара вақтида Англия ҳукуматининг расмий розилигини олишни умид қилгани ҳам йўқ, унинг мақсади ирқчилар бир ёқлама мустақиллик эълон қилсалар, Лондоннинг улар ишига аралашмаслигига эришиш эди. Лейбористлар ҳукумати ҳаддидан ошаётган ирқчиларга иқтисодий чоралар кўриш билангина дўқ қилаётир. Бундай юзаки пўписалар таъсир қиладими, ирқчиларни Жанубий Родезияда ўз ҳукмронликларини мустаҳкамлаш ва абадийлаштиришга чиранишини тўхтата оладими?

Ян Смит ва унинг тарафдорлари Жанубий Африка Республикаси ва Португалия ҳукуматларининг қўллаб-қувватлашига таянмоқдалар. Англия Жанубий Родезияга нисбатан иқтисодий чоралар кўрадиган бўлса, ирқчилар Англияга сотилаётган товарларни Жанубий Африка Республикасига сотиши мумкин. Шу сабабли Ян Смит Британия пойтахтидан қайтиб келгандан сўнг «Англиянинг оқлар бошқараётган мустамлакаси рождество байрамигача мустақил бўлади» деди ишонч билан. Бинобарин, ҳозирги вақтда Жанубий Родезияни бир ёқлама мустақил деб эълон қилиш хавфи кучайди.

Бироқ прогрессив инсоният, Африка халқлари Жанубий Родезияда 200 минг кишидан иборат оқ танли келгиндиларнинг 4 миллион африкалик устидан ҳукмронлик қилишига йўл қўймайдилар. Зимбабве халқи манфаатларини ҳимоя қилаётган Родезиядаги Африка партиялари Ян Смитнинг режаларига жавобан, ирқчилик тузумига қарши миллий озодлик ҳаракатига раҳбарлик қиладиган Жанубий Родезия Африка ҳукумати тузмоқчи эканликларини айтдилар. Гана ва Танзания президентлари ирқчиларни огоҳлантирдилар. Танзания президенти, башарти Жанубий Родезия бир ёқлама мустақил деб эълон қилинадиган бўлса, унинг ирқчилар ҳукумати қурол кучи билан ағдариб ташланиши керак, деб огоҳлантирди.

Африка бирлиги ташкилоти бош секретарининг ўринбосари Муҳаммад Сахнун матбуот конференциясида қуйидагиларни айтди: «Башарти Смит ҳукмати ўз дағдағаларини амалга ошириб, Жанубий Родезияни ўзбошимчалик билан мустақил деб эълон қилгудек бўлса... Африка давлатлари қувғиндаги африкаликлар миллий ҳукуматини танийдилар, шундай ҳукуматни тузиш масаласи Африка давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг Аккрада бўладиган конференциясида ўрганиб чиқилади».

Совет Иттифоқининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти сессиясидаги делегацияси вакили Жанубий Родезиядаги аҳвол учун бутун масъулият Буюк Британия ҳукумати зиммасига тушажагини таъкидлади.

Ирқчилар жиноятига чек қўйилсин, уларнинг Родезияда ўз ҳокимиятини абадийлаштиришга йўл қўйилмасин, Зимбабве халқига чинакам озодлик ва мустақиллик берилсин—мустақил Африка давлатлари ана шуни талаб қилмоқдалар. Бутун прогрессив инсониятнинг талаби ҳам ана шудир.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

ОБ-ҲАВО

ҲАВО НЕГА ИСИБ КЕТДИ

Октябрь ойининг дастлабки икки ҳафтасида ҳаво жуда тез ўзгариб турди: совиди, ер қатламлари музлади, ёғингарчилик ва момақалдироқ бўлди.

10 октябрдан бошлаб ҳаво кескин ўзгариб, Урта Осиё бўйича исиб кетди. Республикамизнинг айрим районларида термометр 34-36 даражани кўрсатди. Туркманистонда эса иссиқ 36-38 даражага етди.

Ҳавонинг бундай исиб кетишига сабаб атмосферанинг юқори қатламларидаги кучли оқимлар Урта Осиёга Аравия чўлларидан, Эрон ва Ироқдан иссиқ оқимларни олиб келди.

Яқин кунларда ҳавонинг совуши, айрим жойларда қисқа муддатли ёғингарчилик бўлиши кутилади. Бизнинг кузатишимизча бундан кейин ҳам ҳаво иссиқ, лекин қуруқ бўлиб, вақт-вақти билан ёғингарчилик бўлиб турса керак.

А. ТАГИРЗЯНОВ.

Урта Осиё гидрометеорология илмий текшириш институтининг илмий ходими.

ДОКТОР ВА ҚЎНҒИРОҚ

(ҲИКОЯ)

Фахри ЭРДИНЧ, (турк ёзувчиси).

У ҳунарни Америкада ўрганган. Тери касалликлари бўйича мутахассис. Руҳий касалликларга чалинганларга ҳам қўл уриб туради. Хуррак отиб ухловчиларни ҳам тузата оламан дерди у. Бу жин ургирни ватанига қайтишга ким мажбур этганкин? У қайтиб келганига жуда ачинар эди. Чунки нима иш қилмасин, нимагадир сира омади келмасди. Биринчидан, Истамбулда бирорта кабинет топиб кўрчи. Даллолларнинг ўзигагина бир қанча минг лира сарфланади. Ниҳоят Аёзпашдан иккита хоналик ўрта миёна уй топилди. Ўша куниёқ табличкалар илиб ҳам қўйди. Улардан қўлнинг кўрсаткич бармоғи ва «Врач» деб бир қанча сўз ёзилган бирини кўчанинг бурчагига илдирди. Ана шу кўрсаткич бармоқ бўйича борсанг, эллик қадамдан кейин врачнинг эшигидасан. Иккинчиси эса — ойна қўйдирилиб ромлангани эшикка қоқиб қўйилган. Унда «Врач дипломини Америкада олган», кейин беморни қабул қилиш вақти, кабинетнинг нечанчи қаватдалиги ва телефон номери кўрсатилган. Тўғри «Телефон» дейилгани билан ҳали унинг номери йўқ эди. Телефон-телефон деб доктор бошига анча маломат орттириб олди.

Кўчиб келган куниёқ почта ва телеграф бошқармасига: «Телефон ўрнатиб беришларингизни сўрайман» деб дарҳол хат ёзиб юборди. Ёзишку осон-а, қани ўрнатиб беришсин-чи! Телефон ўрнатишнинг мураккаблашиб кетгани уйланишдаги қийинчиликдан сира қолишмайди. Ҳаммаси толеингга ва муомалани ўрнига қўя олишингга боғлиқ. Истамбулнинг бошқа районлари сингари Аёзпашда ҳам телефон ўрнатиш учун бўш ўрин йўқ. Ҳамма бало ана шу ортиқчаси йўғида-да. Уйида телефони борлар ҳам, ҳамон ўрнаттира олмай юрганлар ҳам бирдай йиғлашади. Трубкасини кўтарсанг, гудоги йўқ, ёки номерни терсанг жавоб бермайди. Агар жавоб берса ҳам керакли номер эмас, бошқаси жавоб беради. Қисқасини айтганда умрида ёлғон сўз эшитмаган ва бировни алдамаган киши телефон қурдириб олгандан кейин орадан бир ҳафта ўтмасданоқ худо урган ёлғончи бўлади қўяди.

Нимасини айтасиз, врачга телефон зарур. Ахир у руҳий касалликлар бўйича мутахассис-ку. У телефон аппаратининг қанчалар аҳамиятли эканлигини Америкадалигидаёқ билиб олган эди-да. Бешқаватли уйинг бўлмаса ҳам телефон китобида беш сонли номеринг бўлса бас. Олдингга бирорта бемор келиб қолгудай бўлса, унинг олдида у ёқ- бу ёққа телефон қиласан, кулиб гаплашасан ёки аччиғинг билан трубкани илиб қўясан... Ишинг жойида. Қабул вақтида телефон қўнғироғи жиринглаб қолса бундай трубкани олиб: «Топган вақтингизни қаранг!» ёки «Мен бандман» десангиз бормиi, вассалом. Гаплаша билишнинг ҳам катта аҳамияти бор-да. Ажнабий тилда «Брехньясон!» ёки шунга ўхшаш икки-уч оғиз сўзни думалатиб ташласанг, бўлдида.

Докторнинг қачон телефон ўрнатиб беаркин деб сабрсизлик билан кутишининг ҳам боиси мана шунда. Роса таниш-билиш ахтарди. Обдон у ён- бу ён суқилди. Орадан бир ҳафта ўтгач, докторнинг столи устига телефон аппаратини қўйиб беришди. Аппаратку келди, лекин уни линияга уловчи монтёрдан ҳамон дарак йўқ. Кейин аниқлаб билса, ҳали номери расмийлаштирилмаган эмиш, сим билан запас қисмлар йўқ дейишяпти. Бу хусусда урушмаган одами қолмади. Ваъда устига ваъда беришди. Уч кун ўтяпти, беш кун ўтяпти... Ҳеч ким келмаяпти. Докторнинг сабри чидамади. У столнинг очиладиган ерига кнопка ўрнатиб, телефонга улаб олди. Бундай босса телефон жиринглайверадиган бўлди-қўйди. Беморлар ўтиришганда телефон одатдагидай жиринглайди. Бемор қаери оғриётгани тўғрисида ҳали бирор оғиз сўз айтмасидан доктор билдирмай кнопкани босади. Телефон жиринглайди. У трубкани олиб:

— Эшитаман. Ҳа, камина қулингиз. Жоним билан... Бу дори-дармонга боғлиқ, афандим. Икки кунда даволаш мумкин, ёки икки ойдан кейин ҳам... Ҳурматларим бўлсин. Ўшанда келишиб оламиз, афандим...

Бемор эркакми, аёлми бу хилдаги гапларни эшитгандан кейин доктор неча сўм берасан деса ўшанга дарров рози бўлади, қўяди. Албатта, мабодо бемор тузалиб кетай деса, ўша пулни тўлайди-да. Ҳар куни қабул вақтида телефон шу йўсинда холисона хизмат қилиб турди.

— Консультацияга дейсизми? Иложим йўқ... Ҳозир ёнимда пациент ўтирибди... Хўп, яхши, шарт шуки, беш юз лирадан кам бўлмаса... Розимисиз? Ундай тақдирда машина юборақолинг. Ўзимнинг машинам...

Доктор беморга ўгириладида:

— Узр, бирор ўн беш минут кутиб турсангиз.

Бир куни кексагина афанди келиб ҳали гапиришга улгурмасданоқ, доктор қўнғироқ қилиб, консультацияга бориб келаман, кутиб туринг деб чиқиб кетди. У докторнинг ҳаракатига тушуна олмай қараб қўйди-ю, ҳеч нарса демади. Доктор халатини ечмаган ҳолда консультацияга муҳтож бўлган беморига олиб бориш учун келиб, уни кутиб турган машина томон, пастга тушиб кетди. Доктор орадан ўн беш минут ўтгач, қайтиб келди. Қараса ҳалиги киши телефоннинг ичини титкилаяпти. У трубкани қулоғига қўйган ҳолда дискасини айлантириб, алла ким билан гаплашяпти...

Доктор индамасдан ўтирди.

— Нималар қиляпсиз, азизим? Сиз кимсиз ўзи? Чол бўлса ҳижолатланган ҳолда:

— Техникман, афандим,— деди. Телефонингизни улагани келган эдим. Мана энди тайёр бўлди!..

Русчадан Т. УНАБОЕВ таржимаси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

16 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 22.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концерт (ўзб.), 6.45 — Гимнастика (ўзб.). 7.35 — Эшиттиришлар программаси (ўзб., рус.), 8.25 — Концерт (ўзб.).

9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока». 9.53 — «Ленин байроғи», 16.00—«Правда» газеталарининг обзори. 9.30 — Кичик концерт (ўзб.), 9.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (қоз.), 10.10 — Мушель. «Зулфиянинг олти шеъри» (рус.). 10.30 — Ўзбек халқ куйлари. 11.10—Радиопочта (ўзб.). 11.25 — Ўзбек музикали драмаларидан парчалар. 12.15 — Спорт эшиттириши (рус.). 12.30 — Концерт (ўзб.), 12.50 — Хабаровск радиоси эшиттириши (рус.). 13.00 — Чорвадорлар учун (қоз.). 13.40—Концерт (рус.). 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.). 16.15 — Ёшлар учун концерт (ўзб.). 17.20 — Уйғур куйлари. 18.10—К. Ренар куйлайди (рус.). 18.30 — Концерт (ўзб.). 19.20 — Озарбайжон артистлари ижросида қўшиқлар. 20.00—«Ёшлик» радиостанцияси (ўзб.). 20.15 —Концерт (рус.). 21.20 — Адабий музикали эшиттириш (ўзб.). 22.10 —Концерт (ўзб.). 23.10 — Концерт (ўзб.).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Кинофильм** (болалар учун). 17.15 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.25 — **Коньки маликаси** (ҳужжатли фильм). 17.45 — **Реклама ва эълонлар,** 17.50 — **Телевизион янгиликлар,** 18.00 — **Сизни Ереван кутади** (киноконцерт). 18.45—**Сўнгги суҳбат** (телевизион бадиий фильм). 19.35 — **Лушка** (бадиий фильм).

20.55 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.00 — **Телевизион миниатюралар** («Ёшлик» студияси).

21.40 — **Сўнгги янгиликлар** (ўзбек, рус тилларида).

Ўзбек тилида: 21.50 — **М. Ниёзов** (халқ созанда-бастакорлари циклидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/X да **Севилья сартароши,** 17/X да кундуз **Доктор Айболит,** кечқурун **Евгений Онегин.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА—16/X да **Сарвқомат дилбарим,** 17/X да кундуз **Насриддин саргузаштлари,** кечқурун **Мирзо Улуғбек.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Грузин цирки артистларининг гастроли.** Якшанба куни 3 марта томоша кўрсатилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бўрон — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 8 ярим ва 10-15 минутда).

Уртоқ Арсений — «ДРУЖБА» (1-залда), СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 дан кеч 6-45 минутгача).

Актёр — «ДРУЖБА» (2-залда), «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3, 4, кеч 8 ва 10 да).

Неаполнинг тўрт куни—«МИР», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 1,5, кеч 6 ва 9 да).

Чангда қолган гул (1 ва 2-серия) — «ЮЛДУЗ» (кундуз ва кечқурун).

«Варяг» крейсери (эрталаб соат 10 да), **Кул ва олмос** (кундуз на кечқурун) — «МОСКВА».

Улмас Кашчей — СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 10 да).

Шоҳсанам ва Ғариб — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 да ўзбек тилида).

Этик кийган Мушукнинг янги саргузаштлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

16, 17 октябрда

Тошкент области пахтакорларининг ғалабасига бағишланган

КАТТА

концертлар

Концертда: Хоразм ашула ва рақс ансамбли, хор капелласи, ўзбек халқ чолғу ансамбллари, Ўзбекистон ССР халқ артисти **Шаҳодат Раҳимова,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов, Учқун Ғаниев** ва солистлар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

КОРХОНА, ТАШКИЛОТ ВА МАДАНИЙ-ОҚАРТУВ МУАССАСАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Обуна қабул қилиш муддати чекланганлиги сабабли,

ИШДА ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН

газеталар учун обуна заявкасини

тезликда «Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимига тақдим қилиш зарур (Алексей Толстой кўчаси, 8-уй)

«Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлими.

МАРКАЗИЙ

ЖУРНАЛЛАРГА

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ПАРТИЯВИЙ ЖУРНАЛЛАР:

Агитатор,
Блокнот агитатора,
Вопросы истории КПСС,
Коммунист,
Молодой коммунист,
Партийная жизнь,
Политическое самообразование,
Проблемы мира и социализма.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ МАСАЛАЛАРИДА:

Азия и Африка сегодня,
За рубежом,
Международная жизнь,
Мировая экономика и международные отношения,
Народы Африки и Азии,
Новое время.

ИЛМИЙ-ОММАБОП ЖУРНАЛЛАР:

Здоровье,
Наука и жизнь,
Наука и религия,
Природа,
Радио,
Химия и жизнь ва бошқалар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ «СОЮЗПЕЧАТЬ» БОШҚАРМАСИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ

ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТЛАРИНИНГ

қатнаб ўқийдиган ва сиртқи аспирантурасига

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР ЮЗАСИДАН 1966 ЙИЛГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Р. Р. ШРЕДЕР НОМЛИ БОҒДОРЧИЛИК ВА УЗУМЧИЛИК ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДА

(Тошкент область, 16-почта яшиги, телефон 3-09-70)

Биологик химия, микробиология, мевачилик, узумчилик, узум виноларн технологияси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш ихтисосларига.

УРТА ОСИЁ ИПАКЧИЛИК ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДА

(Тошкент шаҳар, Шелковичная кўчаси, 62-уй, телефон 3-41-98)

Ўсимликшунослик (тутчилик), зоотехния (ипакчилик) ихтисосларига.

ВЕТЕРИНАРИЯ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДА

(Самарқанд область, Тойлоқ қишлоғи)

Вирусология, паразитология, гельминтология, ветеринар морфология, ветеринар физиология, ветеринар микробиология, ветеринар санитария, чорва моллар гигиенаси ихтисосларига.

БУТУНИТТИФОҚ ҚОРАКУЛЧИЛИК ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДА

(Самарқанд шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 47-уй, телефон 3-03-52)

Биологик химия, чорва моллар физиологияси, ўсимликшунослик, зоотехния, акушерлик ва сунъий урчитиш ихтисосларига.

ЧОРВАЧИЛИК ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДА

(Тошкент область, Орджоникидзе район, «Красный водопад» почта бўлими)

Биофизика, биологик химия, микробиология, генетика, ўсимликшунослик, чорва моллар урчитиш, чорва моллар боқиш ва ем-хашак технологияси, зоотехния, халқ хўжалиги экономикаси, ташкил қилиш ва планлаштириш ихтисосларига.

САБЗАВОТ-ПОЛИЗ ЭКИНЛАРИ ВА КАРТОШКА ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДА

(Тошкент область, Калинин район, Қозоқкенгсой почта бўлими, коммутатор 4-35-43, 4-28-82)

Агрохимия, селекция ва уруғчилик, сабзавотчилик, ўсимликшунослик, фитопатология ва ўсимликларни химоя қилиш, халқ хўжалиги экономикаси, ташкил қилиш ва планлаштириш ихтисосларига.

ЛАЛМИКОР ДЕҲҚОНЧИЛИК ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДА

(Самарқанд область, Ғаллаорол почта бўлими)

Селекция ва уруғчилик, умумий деҳқончилик, ўсимликшунослик ихтисосларига.

Қатнаб ўқийдиган аспирантурага 35 ёшгача бўлган, сиртқи аспирантурага эса 45 ёшгача бўлган, олий маълумотли, илмий текшириш ишига қобилият кўрсатган, танлаган ихтисоси бўйича ишлаб чиқариш, илмий текшириш ишидан икки йиллик тажрибаси бўлган кишилар қабул қилинади.

Аспирантурага кирувчилар олий ўқув юрти программаси ҳажмида: ихтисосга доир фандан, КПСС тарихидан ва чет тилларнинг биридан имтиҳон топширадилар.

Аспирантурага кириш тўғрисида илмий текшириш институтининг раҳбари номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: олий ўқув юртини тамомлаганлик ҳақидаги дипломнинг нотариус тасдиқлаган копияси, зачёт ведомостидан кўчирма, кадрларни ҳисобга олиш варақаси (6х9 сантиметр ҳажмида 2 та фотокарточка билан), кейинги иш жойидан характеристика, таржимаи ҳол, ихтиролари, тажриба-конструкторлик ишлари ҳақида босилган илмий маълумотлар ва бу ишлар ҳақидаги фикрлар (босилган илмий асарлари бўлмаган кишилар ўзлари танлаган ихтисос бўйича илмий доклад (реферат) тақдим қиладилар), амалий иш стажи ҳақида ҳужжат (меҳнат дафтарчасидан иш жойида тасдиқланган кўчирма), соғлиғи ҳақида 286-форма справка.

Кириш имтиҳонларига қўйилган кишиларга имтиҳонларга тайёрланиш ва топшириш учун 30 календарь куни миқдорида отпуска берилиб, иш жойларидаги маошлари сақланади.

Иш жойидан олий ўқув юрти, илмий текшириш муассасаси турган жойгача бориш ва қайтиш учун отпускага қўшимча равишда маълум вақт берилади, лекин бу вақт учун иш ҳақи сақланмайди.

Ҳужжатлар ҳозирдан йил охиригача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1966 йил 5 январдан 5 февралгача ўтказилади.

Аспирантурага кириш ҳақидаги зарур маълумотларни тегишли илмий текшириш институтларидан, шунингдек Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг аспирантура бўлимидан олиш мумкин (Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 4-уй, телефон 3-46-61, коммутатор 4-26-52, 4-26-62, 4-39-11, 63-хона, 3-қават).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор—26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари—27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Марксча-ленинча назарияни пропаганда ва халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 243. ИНДЕКС 64543. Р. 10188.